

สภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
ในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส
ศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

มนต์ธิดา ตามัย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

สภาการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
ในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส
ศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

มนต์ธิดา ตามัย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีวิทยาลัยการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง เรื่อง “สภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง
ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส ศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 4” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ)
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัตน์)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

พฤษภาคม 2558

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ แก้ไข ตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อย และข้อบกพร่อง ตลอดถึงผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ในการพิจารณาเครื่องมือ ได้แก่ ดร.สันติ บุรณะชาติ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา นายพงศธร ช่างปัด ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 นายบุญมี ท่าดีสม ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิง-ท่าณุประชา จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อบุพการี ครอบครัวที่เป็นกำลังใจ และขอกราบขอบคุณอาจารย์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยาทุกท่าน ขอขอบคุณรุ่นพี่ เพื่อนนิสิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริการการศึกษาทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดี ในระหว่างการศึกษาด้วยดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี คุณค่า และประโยชน์ อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบต่อบุพการี และคณาจารย์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้จนศิษย์ประสบความสำเร็จในวันนี้

มนต์ธิดา ตามัย

เรื่อง: สภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียน
ขยายโอกาส ศูนย์เครือข่ายการศึกษา ตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 4

ผู้ศึกษาค้นคว้า: มนต์ธิดา ตามัย การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา),
มหาวิทยาลัยพะเยา, 2558

อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ

คำสำคัญ: การบริหาร, การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูป
การศึกษาในทศวรรษที่สอง และศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูป
การศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส ศูนย์เครือข่ายการศึกษา ตำบล 2 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุค
ใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และด้านพัฒนา
คุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บ
รวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการรวมเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74
โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สูงสุดได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก
รองลงมา ได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพ
สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหาร
จัดการใหม่ อยู่ในระดับมาก

2. จากการศึกษาค้นคว้าและข้อเสนอแนะพบว่า ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พบปัญหา
คนไทยขาดความรับผิดชอบ ควรปลูกฝังให้รู้จักความรับผิดชอบมากขึ้น ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่
พบปัญหาภาระงานของครูเยอะเกินไป ควรลดภาระงานของครู ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้
ยุคใหม่ พบปัญหาสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ควรนำแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
มาใช้ให้มากขึ้นด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ พบปัญหา การกระจายอำนาจจากส่วนกลาง
ยังไม่มากพอ ส่วนกลางควรกระจายอำนาจให้กับโรงเรียน

Title: THE CIRCUMSTANCE OF ADMINISTRATION IN ACCORDANCE WITH EDUCATIONAL REFORM IN 2nd DECADE BY SCHOOL DIRECTORS ADMINISTRATING IN OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS UNDER THE EDUCATIONAL NETWORK CENTER OF TABTAO 2, THE CHIANGRAI PRIMARY EDUCATIONAL AREA OFFICE 4

Author: Montida Tamai, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2015

Advisor: Dr.Sunthon Khlaium

Keywords: Administration, Educational Reform in 2nd Decade

ABSTRACT

The objective of this study were to examine the condition problems and suggestions of administration approach to educational reform in 2nd decade by school directors in opportunity expansion schools under the educational network center of Tabtao 2, the Chiangrai Primary Educational Area Office 4 in 4sides viz the development of Quality for Thai People in the New Era, The Development of Quality for Teachers in the New Era, The Development of Quality for Schools and Learning Places in the New Era and The Development of Quality for the Re-Administration. The population of the study were 70 administrators. Data collection was a questionnaire. The data analysis statistics were Frequency, Percentage, Mean and Standard Deviation. The findings of the study were found that

1. The condition of all aspects in a mean of 3.74. arranged from the maximum to the minimum was the highest aspect was The Development of Quality for Thai People in the New Era which was in great level. The second aspect which was also in the great level was The Development of Quality for Teachers in the New Era. Followed by The Development of Quality for Schools and Learning Places in the New Era aspect which was in great level and the lowest aspect was The Development of Quality for the Re-Administration which was in great level like the others.

2. The problems and suggestions were found that The development of Quality for Thai People in the New Era, was Irresponsible should cultivate to know more responsibility. The Development of Quality for Teachers in the New Era was found that the teachers have too workload Should reduce the teachers 'workload. The Development of Quality for Schools and Learning Places in the New Era was found that the environment and school context is not conducive to learning Local resources should be used to increase the quality of the new administration. The problem of decentralization was not enough. Public should be decentralized to schools.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	8
2 แนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความเป็นมาของศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4.....	9
แนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา.....	11
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....	21
ความหมายการปฏิรูปการศึกษา.....	21
ที่มา ความสำคัญ ความจำเป็นในการการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง...	22
ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
สรุปกรอบแนวคิด	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
ประชากร.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย	52
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	53
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	55
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	69
5 บทสรุป.....	73
สรุปผลการวิจัย	73
อภิปรายผลการวิจัย.....	75
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	87
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระ	88
ภาคผนวก ข การตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา	97
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	101

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1	แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ 53
2	แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ 53
3	แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง 53
4	แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา..... 54
5	แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน... 54
6	แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับสภาพการบริหาร จัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหาร ในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ในภาพรวม..... 55
7	แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับสภาพการบริหาร การจัดการจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่..... 56
8	แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับสภาพการบริหาร การจัดการจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่..... 58
9	แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับสภาพการบริหาร การจัดการจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่..... 59

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10	แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับสภาพการบริหาร การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (ด้านพัฒนาคุณภาพ การบริหารใหม่) 61
11	แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับสภาพการบริหาร การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (ด้านพัฒนาคุณภาพ การจัดการใหม่) 64
12	แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับสภาพการบริหาร การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่..... 65

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	47
---------------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในระยะเวลาที่ผ่านมา กระแสโลกาภิวัตน์ด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร ได้ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของไทย แต่การดำเนินการด้านการศึกษาจะต้องดำเนินงานภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ผ่านมามคนไทยในวัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังไม่มีคุณภาพเพียงพอประเทศไทยจึงได้มีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาของชาติด้วยการปฏิรูปการศึกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บรรจุสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยใน หมวด 4 ส่วนที่ 8 มาตรา 49 ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิ และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษา โดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์การวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550, สื่อออนไลน์) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ส่งผลให้เกิดกระแสที่สร้างความตื่นตัวและความเคลื่อนไหวในการดำเนินงาน ทั้งต่อหน่วยงาน องค์กร และบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง เนื่องจากเป็นกรอบนโยบาย แนวทางในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษาของประเทศไทยได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาตามกรอบแนวทางที่กำหนด และที่สำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ยังให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาจึงให้มีการจัดตั้งสำนักงานปฏิรูปการศึกษาขึ้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจ ได้มีมติเห็นชอบข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552ข) จากนโยบายของรัฐบาลมุ่งเน้นให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลักสามประการ คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษา

และเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพและส่งเสริม การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ในการบริหารและจัดการศึกษา และมีกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา 4 ประการ คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

จากรายงานข้อมูลของกลุ่มงานสารสนเทศ ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2552 (กลุ่มงานสารสนเทศศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2, 2552, หน้า 4-9) พบว่า โรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 ซึ่งประกอบไปด้วย โรงเรียนบ้านรักแผ่นดิน โรงเรียนบ้านแผ่นดินทอง โรงเรียนบ้านราษฎร์รักดี โรงเรียนร่มโพธิ์ไทย และโรงเรียนขุนห้วยไคร้ ภูมิภาคนี้เป็นภูเขาสูงและโรงเรียน ตั้งอยู่ห่างไกลกันมาก ทำให้การติดต่อสื่อสาร และการประสานงานระหว่างโรงเรียน ไปสู่โรงเรียน จากโรงเรียนไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกิดความล่าช้า และเป็นไปด้วย ความยากลำบาก เป็นอุปสรรคอย่างมากในการติดต่อประสานงานเกี่ยวกับการบริหาร งานต่าง ๆ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษา ตั้งแต่ 2 จึงร่วมกันจัดตั้งศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 ขึ้น ณ โรงเรียนบ้านรักแผ่นดิน โดยมี นายสกล อินตะวงค์ เป็นประธานศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 เพื่อให้สามารถติดต่อ ประสานงานเกี่ยวกับการบริหารงานได้สะดวก และร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียน ครู บุคลากร ทางการศึกษา และนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นและเป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 ได้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น สร้างสัมพันธ์กับชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ร่วมมือกันระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา แต่กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ชุมชน หรือหน่วยงานเพียงบางกลุ่มเท่านั้นที่มีส่วนร่วม การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไม่มีคณะกรรมการร่วม ระหว่างศูนย์เครือข่ายการศึกษา ชุมชน และหน่วยงานอื่น อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในปีการศึกษา 2552 ศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 ได้ดำเนินการบริหารและ การจัดการศึกษาตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง เพื่อมุ่งสร้างโอกาส และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ตามเกณฑ์มาตรฐาน ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ให้แก่ผู้เรียน ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นและส่งเสริมทักษะการคิดผู้เรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีการแสวงหาความรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ปลูกฝังให้ผู้เรียน มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการดำรงชีวิตที่ดี

อยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขนิสัย มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีระดมสรรพกำลังทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ ตลอดจนมีทักษะในการดำรงชีวิต อยู่ในสังคมโลกอย่างเป็นสุข

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า การดำเนินการบริหารและจัดการศึกษาตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง คือ ปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยศึกษาประเด็นปัญหาหลักในการศึกษาและเรียนรู้ที่ยึดโยงกัน และเน้นการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ มิใช่ที่เพียงจุดใดจุดหนึ่งแยกจากกันตั้งแต่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคนไทยยุคใหม่ ปรับกระบวนการทัศน์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ โดยการสร้างครูยุคใหม่ที่มีความรู้ ความสามารถ มีใจรัก มีคุณธรรม จริยธรรม เข้ามาเป็นครู คณาจารย์ และปรับระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ คล่องตัว เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญในการนี้จำเป็นต้องมีกลไกหรือหน่วยงานที่วิเคราะห์ปัญหาของระบบการศึกษาและเรียนรู้ และเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม กฎหมาย ฯลฯ ของประเทศ และเสนอแนวทางปฏิรูประบบอย่างเป็นขั้นตอน โดยกำหนดประเด็นสำคัญของระบบการศึกษาและเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วนได้ 4 ประการหลักด้วยกัน ดังนี้ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ คือ ผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมสามารถทำงานเป็นกลุ่มได้อย่างเป็นกัลยาณมิตรสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมีโอกาสเรียนรู้อย่างเท่าเทียมเสมอภาค พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ คือ กระบวนการผลิต และพัฒนาครูที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง มีปริมาณครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอตามเกณฑ์ และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน มีสภาวิชาชีพที่เข้มแข็งบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในอาชีพมีขวัญกำลังใจ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ คือ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษาระดับในระบบ นอกกระบบ และการศึกษา

ตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและมีคุณภาพ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ คือ กระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนภาคเอกชน และทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ ตลอดจนมีการนำระบบและวิธีการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้ ควบคู่กับการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Demand Side) โดยให้ผู้เรียนเลือกรับบริการ และเพื่อมุ่งสร้างโอกาสและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่ผู้เรียน ยก ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นและส่งเสริมทักษะการคิดสู่ผู้เรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามความสามารถความถนัด ความสนใจ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการแสวงหาความรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ปลูกฝังให้ผู้เรียน มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ พัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการดำรงชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ระดมสรรพกำลังทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ ตลอดจนมีทักษะในการดำรงชีวิต และอยู่ในสังคมโลกอย่างเป็นสุข

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง 4 ประการหลัก ด้วยกัน ดังนี้ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภัตรา โอดเทิง (2552) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่เกิดในพื้นที่อื่น ก็เกิดในเขตพื้นที่ในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 เช่นกัน ผู้วิจัยจึงศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการบริหารโรงเรียนซึ่งผลที่ได้สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

ผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสของศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 จำนวน 70 คน จากจำนวนทั้งหมด 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านรักแผ่นดิน โรงเรียนบ้านแผ่นดินทอง โรงเรียนบ้านราษฎร์รักดี โรงเรียนบ้านร่มโพธิ์ไทย และโรงเรียนขุนห้วยไคร้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามกรอบแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง 4 ด้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 9-32) ประกอบด้วย

1. ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่
2. ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่
3. ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่

4. ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ โรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษา ตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2557 ถึงเดือนมีนาคม 2558

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการ/รองผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคล หัวหน้าฝ่ายบริหารงานการเงินและงบประมาณ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านรักแผ่นดิน โรงเรียนบ้านแผ่นดินทอง โรงเรียนบ้านราษฎร์ภักดี โรงเรียนบ้านร่มโพธิ์ไทย และโรงเรียนขุนห้วยไคร้

การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานบริหารจัดการของโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ภายใต้การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2547-2553 โดยเน้นกลยุทธ์ประกันสิทธิและโอกาสการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษา

แนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง หมายถึง แนวทางการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ พ.ศ. 2552-2561 โดยประเด็นสำคัญของระบบการศึกษาและเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วนมี 4 ประการ คือ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ หมายถึง จัดการศึกษาที่เป็นมาตรฐาน เทียบเคียงระดับชาติและนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ (KPI) อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมบทบาทและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน จัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ จัดระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและสนับสนุนการประเมินคุณภาพจากภายนอก ส่งเสริมและอนุรักษ์การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาสากล พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสมทั้งในชั้นเรียนและที่เรียนรู้ด้วยตนเอง

ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ หมายถึง มีการปรับปรุง พัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู พัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้ง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและมีความต่อเนื่อง ลดภาระงานของครูและจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์และมีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน

ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ หมายถึง รณรงค์ให้บุคลากรมีนิสัยรักการอ่าน ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อและเอกสารประกอบการสอนที่มีคุณภาพ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ ชุมชนในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ๆ โรงเรียนมีห้องสมุดที่มีชีวิตภายในชุมชนอย่างทั่วถึง สภาพแวดล้อมของชุมชนในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ๆ โรงเรียนมีสภาพเอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นเพื่อเอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้

ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ หมายถึง มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอย่างเป็นระบบตามศักยภาพความพร้อม โรงเรียนมีแผนการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจแบบขั้นบันไดตามศักยภาพความพร้อม ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมการบริหารเชิงคุณภาพและสนับสนุนให้มีความพร้อมในการบริหารจัดการได้อย่างอิสระ มีแผนพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในโรงเรียนงานบุคลากรมีการเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง รับผิดชอบ โปร่งใสเป็นธรรมและตรวจสอบได้ พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นหลากหลายและต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ปรับระบบการวัดประเมินผลผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้และระบบการรับเข้าศึกษาต่อพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา เพื่อเป็นต้นแบบที่ดี ได้รับการยกย่องและสามารถขยายผล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

พัฒนาระบบการวัดผลประเมินผล การรับเข้าศึกษาต่อ การจัดหลักสูตร การเรียนการสอนที่เอื้อต่อการศึกษา โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ปรับปรุงการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณ โดยเน้นอุปสงค์หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ (Demand Side) มีการจัดสรรทุนเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน ส่งเสริมระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการใช้ทรัพยากร เพื่อการศึกษา มีการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชนอย่างทั่วถึงสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการศึกษาให้มากขึ้น ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา ร่วมพัฒนาการศึกษาการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียน มีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้โดยสถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคมมีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษากับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
2. นำผลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุง เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย มาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ความเป็นมาของศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
2. แนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา
3. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
4. ความหมายของการปฏิรูปการศึกษา
5. ที่มา ความสำคัญ ความจำเป็นในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง
6. ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. สรุปกรอบแนวคิด

ความเป็นมาของศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 ตั้งอยู่ที่อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เดิมเคยเป็นสาขาของโรงเรียนบ้านปางค่า โดยจัดตั้งเมื่อวันที่ 1 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2525 ขึ้นตรงกับกองทัพนครที่ 3 จัดตั้งตามคำสั่งของกองทัพนครที่ 3 ส่วนหน้าที่ 261/2525 ลงวันที่ 27 เดือนเมษายน พ.ศ. 2525 เนื่องจากโรงเรียนศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 เป็นหมู่บ้านที่จัดขึ้นตามโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำยาว-หางาว ซึ่งก่อนหน้าที่จะตั้งหมู่บ้านขึ้นมา พื้นที่จัดตั้งดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่ถูกยึดครองของฝ่ายผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ หลังจากรัฐบาล โดยกองทัพนครที่ 3 ส่วนหน้า ได้ยึดพื้นที่ชุดแนะนำ พ.ศ. 2524 จึงได้เริ่มโครงการหมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงขึ้นมา ในการจัดตั้งโรงเรียนศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 นั้น มีชุดแนะนำที่ 2 (ช.ต.น.2) เป็นผู้บังคับบัญชา และฝ่ายกิจการพลเรือนกองทัพนครที่ 3 ส่วนหน้า ฝ่ายกิจการพลเรือนกอง อำนวยการผสมพลเรือน ตำรวจ

ทหารที่ 31 เป็นผู้ควบคุม ในการจัดตั้งหมู่บ้าน ได้อพยพชาวบ้านตำบลตบเต่า ตำบลหงาว เข้าไปอาศัยครั้งแรก จำนวน 50 ครอบครัว จำนวนประชากร ทั้งหมด 226 คน โดยเริ่มอพยพ ไปอยู่เมื่อวันที่ 20 เดือน มกราคม พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา ในการจัดตั้งโรงเรียนในศูนย์เครือข่าย การศึกษาระดับเต่า 2 ครั้งแรก จัดตั้งขึ้นเพื่อจุดประสงค์ให้การศึกษาแก่เด็ก ๆ ในหมู่บ้านที่ย้าย ติดตามผู้ปกครองเข้ามาอยู่ในหมู่บ้าน และเนื่องจากเด็ก ๆ ส่วนมากได้รับการศึกษา ในเกณฑ์ภาคบังคับมาจากโรงเรียนหมู่บ้านเดิมมาก่อน ดังนั้น ในการจัดตั้งโรงเรียนขึ้น ในปีแรกจึงต้องดำเนินการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในคราวเดียวกัน ต่อมากองทัพภาคที่ 3 ได้มอบโอนโรงเรียน ให้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ประถมศึกษาแห่งชาติ ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2552 เป็นศูนย์เครือข่ายการศึกษาระดับเต่า 2 โดยมีโรงเรียนบ้านรักแผ่นดิน โรงเรียนบ้านแผ่นดินทอง โรงเรียนบ้านราษฎร์รักดี โรงเรียน บ้านร่มโพธิ์ไทย โรงเรียนขุนห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 เพื่อการประสานงานระหว่างโรงเรียนไปสู่โรงเรียน จากโรงเรียนไปสู่สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา โดยมี นายสกล อินตะวงศ์ เป็นประธานศูนย์เครือข่ายการศึกษาระดับเต่า 2 เพื่อให้สามารถติดต่อประสานงานเกี่ยวกับการบริหารงานได้สะดวก และร่วมมือกันพัฒนา โรงเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาระดับเต่า 2 ได้มีการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น สร้างสัมพันธ์กับชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ร่วมมือกันระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (กลุ่มสารสนเทศศูนย์เครือข่าย การศึกษาระดับเต่า 2, 2552, หน้า 1-9)

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ตั้งอยู่เลขที่ 17 หมู่ที่ 20 จัดแบ่งเขต พื้นที่การศึกษาการปกครองที่จัดแบ่งโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจัดระบบและกระจายอำนาจการจัดการศึกษาในประเทศไทยให้ครอบคลุมมากขึ้น ต่อมาได้มีการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาก่อออกเป็น 2 ระดับ คือ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 แบ่งออกเป็น 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพญาเม็งราย อำเภอเทิง อำเภอเวียงแก่น อำเภอขุนตาล และอำเภอเชียงของ

แนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

กำพล ฤทธิรักษา (2545, หน้า 13) สรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ชุมชนและสังคมร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการ เพื่อให้ภารกิจของสถานศึกษาที่รับผิดชอบประสบผล สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างดี และมีประสิทธิภาพ

เกียรติยศ เอี่ยมคงเอก (2546, หน้า 8) สรุปไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารการศึกษาของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องของการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่จะส่งเสริมให้การบริหารงานสถานศึกษา เกิดสัมฤทธิ์ผล มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการ การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารอาคารสถานที่ และบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน

วรุณยุพา วิโนทพรรษ์ (2546, หน้า 10) สรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้บริหารร่วมกับผู้เกี่ยวข้องของดำเนินการเกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่เยาวชนและผู้สนใจในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบของสถานศึกษา โดยใช้ทรัพยากรการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการเพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพและดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

ภคินี ดอกไม้งาม (2546, หน้า 31) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่จัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อสมาชิกในสังคมและประเทศและช่วยพัฒนาบุคลิกภาพทั้งสติปัญญาร่างกายและจิตใจให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดีและมีความสุขในชีวิตตามสมควรแก่สภาพของตน

มณีรัตน์ ภิญญาภาพสกุล (2549, หน้า 13) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารของสถานศึกษาที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีความร่วมมือของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยมีการวางแผนการวินิจฉัยสั่งการการควบคุมและการจัดการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา

ทรงวิทย์ ชูวงศ์ (2550, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของกลุ่มบุคคลในการบริหารจัดการในด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและการบริหารทั่วไป โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน หลักการบริหารตนเอง หลักการตรวจสอบถ่วงดุล

เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาคน (นักเรียน) ให้มีคุณภาพ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

บังอร จันกรม (2552, หน้า 26) ได้สรุปความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้ร่วมกันปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานให้ ประสพผลสำเร็จตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ ประกอบด้วยการบริหาร 4 ด้าน คือ การบริหารงาน วิชาการ การบริหารงานงบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้เพื่อการ พัฒนาศักยภาพของโรงเรียนและผลผลิตของโรงเรียน คือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปให้เป็นที่ยอมรับ จากภายนอก และภายในอย่างแท้จริง

สมคิด มาวงค์ (2554, หน้า 11) ได้สรุปความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกด้าน ที่เกิดจากบุคลากรหลาย ๆ คน ร่วมมือกันบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการทางการบริหาร อย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยวิธีการจัดการองค์การที่เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาหรือหน่วยงานแต่ละแห่ง

จากที่ได้นำเสนอข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหลายฝ่าย ร่วมมือกันดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการบริหาร เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเจตนารมณ์ของการศึกษามากที่สุด

ความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารสถานศึกษา

พนัส หันนาคินทร์ (2529, หน้า 25) ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นภารกิจของผู้บริหารเพื่อให้งานบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ทั้งยังข้อสังเกตว่า การบริหารสถานศึกษามุ่งหวังที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

สมคิด บางโม (2544, หน้า 153) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นแหล่งพัฒนาประชากรของประเทศสำคัญยิ่ง เนื่องมาจากว่าสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่ใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์จำนวนมาก เพื่อใช้ในการพัฒนาคน หากการจัดการบริหารงานในสถานศึกษาขาดประสิทธิภาพผลผลิตของสถานศึกษา คือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปย่อมมีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งส่งผลไปถึงการพัฒนาประเทศย่อมจะล่าช้าตามไปด้วย

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545, หน้า 1-3) ได้สรุปว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญ คือ เป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วม ดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากร

สนับสนุน และมีกระบวนการ ประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งการศึกษาส่งผล กระทบและมีอิทธิพลต่อการ เปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการ และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการทำงาน และการใช้ชีวิตในสังคม ยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลจากการพัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยี ด้านการสื่อสารใหม่ ๆ พัฒนาการเหล่านี้ย่อม ทำทลายต่อการบริหารการศึกษา ดังนั้น การบริหารการศึกษาจึงมีความสำคัญที่ต้องมุ่งไปสู่เป้าหมาย ที่พึงประสงค์ร่วมกันของสังคม ต้องนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างแท้จริง ตรงตาม เป้าหมายร่วมกัน รวมทั้ง การใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธนา ชุตทองม้วน (2550, หน้า 10) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษานั้น เป็นงานที่จะต้องใช้ความรอบคอบให้มากยิ่งขึ้น เพราะสิ่งสำคัญผู้บริหารนั้นจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถพร้อมประสบการณ์ ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น กระบวนการบริหารการศึกษา คือ การวางแผนหรือวางโครงการอย่างกว้าง ๆ ซึ่งจะต้องเรียงลำดับถึงความสำคัญก่อนหลังมีงานอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติ ในขณะที่เดียวกัน ควรวางแผนวิธีปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้น ๆ ก่อนลงมือปฏิบัติการ การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการวางแผนให้รัดกุมมากยิ่งขึ้นโดยการประสาน งานกันระหว่างเพื่อนร่วมงานให้มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน การมอบภาระหน้าที่นั้นจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะมอบให้คนที่ทำหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบสูงและเป็นคนที่เข้าใจงานได้อย่างดียิ่ง คำสั่งที่ลงมา นั้นสามารถสนองได้อย่างเต็มที่

สุขิน เรืองบุญสง (2551, หน้า 9) ได้สรุปว่า การบริหารการศึกษามีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแล รับผิดชอบ เนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การบริหารการศึกษา จำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัย ปัจจุบันโลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้หรือเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือ จำเป็นที่ขาดไม่ได้ ในสังคมสมัยใหม่นี้ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสม กับสถานการณ์จะช่วยแก้ปัญหาได้ และนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นพลังสำคัญ สำหรับการอยู่รอดและการพัฒนา ทั้งสำหรับ บุคคลและสำหรับสังคม ประเทศชาติโดยรวม

อรทัย แสงทอง (2552, หน้า 22) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรม ทางการศึกษาที่จะต้องทำเป็นกระบวนการโดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้ นั่นก็คือ การพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษา ให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคม

ต้องการ และเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด ต้องกำหนดแผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ โดยพึงพึงงบประมาณจากรัฐที่มีไม่มากนักด้วยความประหยัด ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ทั้งคน เงิน เวลา และทรัพย์สินอย่างอื่น เพราะถ้าระบบบริหารภายในสถานศึกษาไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงานได้ ดังนั้น ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา จึงขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

สมคิด มาวงศ์ (2554, หน้า 12) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารการศึกษานั้น มีความจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะในการพัฒนาบุคคล พัฒนาสังคม หรือการพัฒนาประเทศชาตินั้นต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝน พัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรม เนื่องจากสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือจำเป็นที่ขาดไม่ได้ การบริหารการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคสมัย ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ การพัฒนาการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่องจึงเปรียบเสมือนขุมพลังสำหรับการอยู่รอดและการพัฒนา ทั้งสำหรับบุคคล สังคม และประเทศชาติโดยรวม

จากที่ได้นำเสนอข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญ เพราะเป็นกระบวนการทำงานโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ นั่นคือ การพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการ ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องให้สถานศึกษาอยู่รอด โดยต้องกำหนดแผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลอย่างประหยัด ใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้คุ้มค่าที่สุด ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 16) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารการศึกษามีประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การจัดสรรทรัพยากร (Allocating) การกระตุ้น (Stimulating) การประสานงาน (Coordinating) การประเมินผล (Evaluating)

วิโรจน์ สารรัตน์ (2546, หน้า 1) ได้กล่าวว่ากระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายขององค์การ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling)

Luther H. Gulick and Lyndall Urwick (1937, p. 129 อ้างอิงใน สุพจน์ พันธุ์ชูเพชร, 2538, หน้า 12) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการบริหารงาน ซึ่งได้เสนอกระบวนการบริหารไว้ 7 ประการเรียก ย่อ ๆ ว่า “POSDCoRB” โดยมีกระบวนการบริหาร ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนแนวทางในการปฏิบัติงานตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

2. การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การแบ่งส่วนงาน การจัดสายงาน

3. การจัดตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคลากร อันได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การรักษาสภาพการทำงาน การควบคุมการปฏิบัติงาน

4. การอำนวยการ (Direction) หมายถึง การดำเนินการในการตัดสินใจและการสั่งการในกิจการต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผน ทั้งในลักษณะทั่ว ๆ ไป และในลักษณะเฉพาะ ตลอดจนการให้คำแนะนำและการควบคุมการปฏิบัติงาน

5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การร่วมมือในการปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ให้ประสานสอดคล้องกันและกลมกลืนกัน

6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าของกิจการในหน่วยงาน

7. งบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายให้รอบคอบ และรัดกุม รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ การทำบัญชี

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549, หน้า 3-5) กล่าวถึง การบริหาร เป็นวิธีการทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people) และกล่าวว่า หน้าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จ มี 5 ประการตามคำย่อภาษาอังกฤษ ว่า “POSDC” ดังนี้ คือ

P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

O คือ Organizing หมายถึง การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ

S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากรและการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและต้องมีภาวะผู้นำ

C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

สมคิด มาวงศ์ (2554, หน้า 13) ได้สรุปว่า กระบวนการบริหารการศึกษา คือ แนวทาง เทคนิคหรือวิธีการ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการหลัก ๆ คือ การวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยการ การประสานงาน การควบคุมงาน การตัดสินใจ การจัดคนเข้าทำงาน การจัดสรรทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร การประเมินผล และการปรับปรุง รวมทั้งการกระตุ้นหรือการจูงใจที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการปฏิบัติภารกิจการบริหาร การศึกษาให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น หัวใจหลักของผู้บริหารจำเป็นต้องทราบกระบวนการทางการบริหาร และต้องมีทักษะในการใช้กระบวนการทางการบริหารทุกขั้นตอน อย่างมีแนวคิดและความเหมาะสม

ทฤษฎีทางการบริหารและวิวัฒนาการการบริหารการศึกษา

ทฤษฎี หมายถึง แนวความคิดหรือความเชื่อที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์มีการทดสอบและการสังเกตจนเป็นที่แน่ใจ ทฤษฎีเป็นเซต (Set) ของมโนทัศน์ที่เชื่อมโยงซึ่งกันและกันเป็นข้อสรุปอย่างกว้างที่พรรณนาและอธิบายพฤติกรรมกรรมการบริหารองค์กรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ ถ้าทฤษฎีได้รับการพิสูจน์บ่อย ๆ ก็จะกลายเป็นกฎเกณฑ์ ทฤษฎีเป็นแนวความคิดที่มีเหตุผลและสามารถนำไปประยุกต์ และปฏิบัติได้ ทฤษฎีมีบทบาทในการให้คำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏทั่วไปและชี้แนะการวิจัย

ระยะที่ 1 ระหว่าง ค.ศ. 1887-1945 (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2542, หน้า 10, สื่อบนไลน์) ยุคนักทฤษฎีการบริหารสมัยดั้งเดิม (The Classical organization theory) แบ่งย่อยเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ของเทย์เลอร์ (Scientific Management) ความมุ่งหมายสูงสุดของแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ คือ จัดการบริหารธุรกิจหรือโรงงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด Taylor มองคนงานแต่ละคนเปรียบเสมือนเครื่องจักร

ที่สามารถปรับปรุงเพื่อเพิ่มผลผลิตขององค์การได้ เจ้าของตำรับ “The one best way” คือประสิทธิภาพของการทำงานสูงสุดจะเกิดขึ้นได้ต้องขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 3 อย่าง คือ

- 1) เลือกคนที่มีความสามารถสูงสุด (Selection)
- 2) ฝึกอบรมคนงานให้ถูกวิธี (Training)
- 3) หาสิ่งจูงใจให้เกิดกำลังใจในการทำงาน (Motivation)

Taylor ก็คือ ผลผลิตของยุคอุตสาหกรรมในงานวิจัยเรื่อง “Time and Motion Studies” เวลาและการเคลื่อนไหว เชื่อว่ามีวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เพียงวิธีเดียวที่ดีที่สุด เขาเชื่อในวิธีแบ่งงานกันทำ ผู้ปฏิบัติระดับล่างต้องรับผิดชอบต่อบน Taylor เสนอ ระบบการจ้างงาน (จ่ายเงิน) บนพื้นฐานการสร้างแรงจูงใจ สรุปหลักวิทยาศาสตร์ของเทย์เลอร์สรุปง่าย ๆ ประกอบด้วย 3 หลักการ ดังนี้

- 1) การแบ่งงาน (Division of Labors)
- 2) การควบคุมดูแลบังคับบัญชาตามสายงาน (Hierarchy)
- 3) การจ่ายค่าจ้างเพื่อสร้างแรงจูงใจ (Incentive payment)

2. กลุ่มการบริหารจัดการ (Administration Management) หรือทฤษฎีบริหารองค์การอย่างเป็นทางการ (Formal Organization Theory) ของ Henri Fayol บิดาของทฤษฎีการปฏิบัติการและการจัดการตามหลักบริหาร ทั้ง Fayol และ Taylor จะเน้นตัวบุคคลปฏิบัติงานและวิธีการทำงาน ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลแต่ก็ไม่มองด้าน “จิตวิทยา” (ภาวิดา ธาราศิริสุทธิ, 2542, หน้า 17, สืบออนไลน์) Fayol ได้เสนอแนวคิดในเรื่องหลักเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป 14 ประการ แต่ลักษณะที่สำคัญ มีดังนี้

2.1 หลักการทำงานเฉพาะทาง (Specialization) คือ การแบ่งงานให้เกิดความชำนาญเฉพาะทาง

2.2 หลักสายบังคับบัญชา เริ่มจากบังคับบัญชาสูงสุดสู่ระดับต่ำสุด

2.3 หลักเอกภาพของบังคับบัญชา (Unity of Command)

2.4 หลักขอบข่ายของการควบคุมดูแล (Span of control) ผู้ดูแลหนึ่งคนต่อ 6 คนที่จะอยู่ใต้การดูแลจึงจะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สุด

2.5 การสื่อสารแนวตั้ง (Vertical Communication) การสื่อสารโดยตรงจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง

2.6 หลักการแบ่งระดับการบังคับบัญชาให้น้อยที่สุด คือ ไม่ควรมีสายบังคับบัญชายืดยาว หลายระดับมากเกินไป

2.7 หลักการแบ่งความรับผิดชอบระหว่างสายบังคับบัญชาและสายเสนาธิการ (Line and Staff Division)

3. ทฤษฎีบริหารองค์การในระบบราชการ (Bureaucracy) มาจากแนวคิดของ Max Weber ที่กล่าวถึงหลักการบริหารราชการประกอบด้วย

- 3.1 หลักของฐานอำนาจจากกฎหมาย
- 3.2 การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต้องยึดระเบียบกฎเกณฑ์
- 3.3 การแบ่งงานตามความชำนาญการเฉพาะทาง
- 3.4 การแบ่งงานไม่เกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตัว
- 3.5 มีระบบความมั่นคงในอาชีพ

จะอย่างไรก็ตามระบบราชการก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งในด้านข้อเสีย คือ สายบังคับบัญชายุติดยาวกรทำงานต้องอ้างอิงกฎระเบียบ จึงชักช้าไม่ทันการแก้ไขปัญหา ในปัจจุบัน เรียกว่า ระบบ “Red tape” ในด้านข้อดี คือ ยึดประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก การบังคับบัญชา การเลื่อนขั้นตำแหน่งที่มีระบบระเบียบ แต่ในปัจจุบันระบบราชการกำลังถูกแทรกแซงทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ ทำให้เริ่มมีปัญหา

ระยะที่ 2 ระหว่าง ค.ศ. 1945–1958 (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2542, หน้า 10, สื่อบนไลน์) ยุคทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) Follette ได้นำเอาจิตวิทยามาใช้ และได้เสนอการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Conflict) ไว้ 3 แนวทางดังนี้

1. Domination คือ ใช้อำนาจอีกฝ่ายสยบลง คือ ให้อีกฝ่ายแพ้ให้ได้ ไม่คืนอก
2. Compromise คือ คนละครึ่งทาง เพื่อให้เหตุการณ์สงบโดยประนีประนอม
3. Integration คือ การหาแนวทางที่ไม่มีใครเสียหน้า ได้ประโยชน์ทั้ง 2 ทาง (ชนะ ชนะ) นอกจากนี้ Follette ให้ทัศนะน่าฟังว่า “การเกิดความขัดแย้งในหน่วยงาน เป็นความบกพร่องของการบริหาร” (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2542, หน้า 25, สื่อบนไลน์)

การวิจัยหรือการทดลอง Hawthon Experiment ที่ Mayo กับคณะทำการวิจัย เริ่มที่ข้อสมมติฐานว่า สิ่งแวดล้อมมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของคนงาน มีการค้นพบจากการทดลอง คือ มีการสร้างกลุ่มแบบไม่เป็นทางการในองค์การ ทำให้เกิดแนวความคิดใหม่ที่ว่า ความสัมพันธ์ของมนุษย์มีความสำคัญมาก ซึ่งผลการศึกษาทดลองของเมโยและคณะ พอสรุปได้ ดังนี้

1. คนเป็นสิ่งมีชีวิต จิตใจ ขวัญ กำลังใจ และความพึงพอใจเป็นเรื่องสำคัญในการทำงาน

2. เงินไม่ใช่ สิ่งล่อใจที่สำคัญแต่เพียงอย่างเดียว รางวัลทางจิตใจมีผลต่อการจูงใจในการทำงานไม่น้อยกว่าเงิน

3. การทำงานขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมมากกว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
 คับที่อยู่ได้ค้ำใจอยู่อยาก

ข้อคิดที่สำคัญ การตอบสนองของคน ด้านความต้องการศักดิ์ศรี การยกย่อง จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานจากแนวคิด “มนุษย์สัมพันธ์”

ระยะที่ 3 ตั้งแต่ ค.ศ. 1958-ปัจจุบัน (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2542, หน้า 11, ลี้ออนไลน์) ยุคการใช้ทฤษฎีการบริหาร (Administrative Theory) หรือ การศึกษาเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Science Approach) ยึดหลักระบบงาน ความสัมพันธ์ของคน พฤติกรรมขององค์การ ซึ่งมีแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่หลาย ๆ คนได้แสดงไว้ ดังต่อไปนี้

1. Chester I Barnard เขียนหนังสือชื่อ The Function of The Executive ที่กล่าวถึงงานในหน้าที่ของผู้บริหารโดยให้ความสำคัญต่อบุคคลระบบของความร่วมมือขององค์การ และเป้าหมายขององค์การ กับความต้องการของบุคคลในองค์การต้องสมดุลกัน

2. ทฤษฎีของมาสโลว์ ว่าด้วย การจัดอันดับขั้นของความต้องการของมนุษย์ (Maslow-Hierarchy of Needs) เป็น เรื่อง แรงจูงใจ แบ่ง ความ ต้องการ ของ มนุษย์ ตั้งแต่ความต้องการด้านกายภาพ ความต้องการด้านความปลอดภัยความต้องการด้านสังคม ความต้องการด้านการเคารพนับถือ และประการสุดท้าย คือ การบรรลุศักยภาพของตนเอง (Self-Actualization) คือ มีโอกาสได้พัฒนาตนเองถึงขั้นสูงสุดจากการทำงาน แต่ความต้องการเหล่านั้นต้องได้รับการสนองตอบตามลำดับขั้น

3. ทฤษฎี X ทฤษฎี Y ของแมคกรีเกอร์ (Douglas MC Gregor Theory X, Theory Y) เขาได้เสนอแนวคิดการบริหารอยู่บนพื้นฐานของข้อสมมติฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ต่างกัน ทฤษฎี X (The Traditional View of Direction and Control) ทฤษฎีนี้เกิดข้อสมมติฐาน ดังนี้

- 3.1 คนไม่ชอบทำงาน และหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ
- 3.2 คนไม่ทะเยอทะยาน และไม่คิดริเริ่ม ชอบให้การสั่ง
- 3.3 คนเห็นแก่ตนเองมากกว่าองค์การ
- 3.4 คนมักต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
- 3.5 คนมักโกง และหลอกง่าย

ผลการมองธรรมชาติของมนุษย์เช่นนี้ การบริหารจัดการจึงเน้นการใช้เงิน วัตถุเป็นเครื่องล่อใจ เน้นการควบคุม การสั่งการ เป็นต้น

ทฤษฎี Y (The integration of Individual and Organization Goal) ทฤษฎีข้อนี้
เกิดจากข้อสมมติฐาน ดังนี้

1. คนจะให้ความร่วมมือ สนับสนุน รับผิดชอบ ชยัน
2. คนไม่เกียจคร้านและไว้วางใจได้
3. คนมีความคิดริเริ่มทำงานถ้าได้รับการจูงใจอย่างถูกต้อง
4. คนมักจะพัฒนาวิธีการทำงาน และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

ผู้บังคับบัญชาจะไม่ควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเข้มงวด แต่จะส่งเสริมให้รู้จัก
ควบคุมตนเองหรือของกลุ่มมากขึ้น ต้องให้เกียรติซึ่งกันและกันจากความเชื่อที่แตกต่างกัน
ทำให้เกิดระบบการบริหารที่แตกต่างกันระหว่างระบบที่เน้นการควบคุมกับระบบที่ค่อนข้าง
ให้อิสระภาพ

4. Ouchi ชาวญี่ปุ่นได้เสนอทฤษฎี Z (Z Theory) ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัย
UXLA (U of California Los Angeles) ทฤษฎีนี้รวมเอาหลักการของทฤษฎี X, Y เข้าด้วยกัน
แนวความคิดก็คือ องค์การต้องมีหลักเกณฑ์ที่ควบคุมมนุษย์แต่มนุษย์ก็รักความเป็นอิสระ
และมีความต้องการหน้าที่ของผู้บริหารจึงต้องปรับเป้าหมายขององค์การให้สอดคล้องกับ
เป้าหมายของบุคคลในองค์การ

สรุปเพื่ออ้อมหอมสองทฤษฎี มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. การทำให้ปรัชญาที่กำหนดไว้บรรลุ
2. การพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การให้ความไว้วางใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา
4. การให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

จากที่ได้นำเสนอข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นกระบวนการทางสังคมที่ผู้บริหารใช้สำหรับตัดสินใจ
เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน
เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยนำทรัพยากรมาใช้อย่างประหยัด
โดยการดำเนินการดังกล่าวนั้นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อให้บุคคลต่าง ๆ เกิดความร่วมมือ
กันในการปฏิบัติงาน ซึ่งกระบวนการบริหารดังกล่าวนี้ ถือว่าเป็นภารกิจของผู้บริหาร
ต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนให้เป็นระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด
ต่อองค์กร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

จากการศึกษาเอกสารรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ได้มีการกำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550, หน้า 15) ดังนี้

หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

ส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา

มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

การจัดการศึกษา อบรม ขององค์กรวิชาชีพ หรือเอกชน การศึกษาทางเลือก ของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครอง และส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 50 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ

การศึกษอาบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ความหมายการปฏิรูปการศึกษา

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา ไว้ดังนี้

ปฏิรูป เป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง สมควร, เหมาะสม เป็นคำกริยา หมายถึง ปรับปรุงให้สมควร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 648) ศึกษา เป็นคำนาม หมายถึง การเล่าเรียน ฟีกฝน และอบรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 1104)

ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษา หมายถึงการปรับปรุงการเล่าเรียน ฟีกฝน และอบรม ให้เหมาะสม

การปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การออกกฎหมาย ปรับปรุงระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาเป็นการยกเครื่องทางปัญญา (ประเวศ วะสี, 2541)

การปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้คุณภาพที่ดี การปฏิรูปการศึกษาที่ไม่สำเร็จย่อมแสดงถึงความเสื่อมในอนาคตแห่งสังคมนั้น (กมล ภูประเสริฐ, 2540, หน้า 75)

การปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การปฏิวัติทางการศึกษา เพราะเป็นการปรับหรือระบบทางการจัดการศึกษา การพิจารณา ทบทวน สภาพการศึกษาตั้งแต่รากฐาน และออกแบบใหม่ให้ได้กระบวนการจัดการศึกษา ที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

การปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาอย่างใหญ่หลวงทั้งระบบ (Systemic Change) (สุรัฐ ศิลปะอนันต์, 2540, หน้า 1)

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย “การปฏิรูปการศึกษา” ไว้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน สรุปได้ว่า การปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้เหมาะสมได้คุณภาพที่ดีกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ที่มา ความสำคัญ ความจำเป็นในการการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

จากการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552ข, หน้า 5-9) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา พบปัญหาที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไขพัฒนาและสานต่อ สรุปได้ดังนี้

1. ในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน/สถานศึกษา พบว่า มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ประเมินของ สมศ. จากการประเมินรอบแรก ถึงร้อยละ 65 จากสถานศึกษาที่มีกว่าสามหมื่นแห่งทั่วประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กในชนบทในภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน พบว่า สัมฤทธิ์ผลในวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาและอุดมศึกษามีความสามารถและสมรรถนะ ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ และขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น อย่างไรก็ตามในการประเมินรอบสองของ สมศ. พบว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 22,425 แห่ง มีถึงร้อยละ 79.7 ที่ได้มาตรฐาน และร้อยละ 20.3 ที่ต้องได้รับการพัฒนา

2. ด้านการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ อาจารย์ให้ความรู้ ความสามารถและปริมาณเพียงพอ ที่ผ่านมา พบว่า เนื่องจากนโยบายจำกัดอัตรากำลังคนภาครัฐ ผนวกกับการใช้มาตรการจูงใจให้ครูออกก่อนเกษียณ ตั้งแต่ปี 2543-2549 ทำให้โรงเรียนสูญเสียอัตราครูไปจำนวน 53,948 อัตรา (ครูเกษียณ 74,784 อัตรา ได้อัตราคืนเพียง 20,836 อัตรา) อีกทั้งบัณฑิตครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์บางส่วนจบแล้วไม่เป็นครู อาจารย์ มีปัญหาครูสอนไม่ตรงวุฒิและการขาดแคลนครูในบางพื้นที่ ทำให้มีการขาดแคลนครูโดยรวมในเชิงปริมาณ

และคุณภาพทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษารวมทั้งอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาประกอบกับในอนาคตอีกประมาณ 5-10 ปี จะมีครูประจำการเกษียณอายุจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 จึงต้องเตรียมการเพื่อรองรับ ในด้านการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่วิชาชีพครู พบว่า ผู้เลือกคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์เป็นอันดับท้าย ๆ เข้าสาขาอื่นไม่ได้ จึงมาเรียนมีเป็นจำนวนมาก จึงไม่ได้คนเก่ง มีใจรักมาเป็นครู ในด้านการพัฒนาครู พบว่า ขาดระบบการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต่อเนื่อง และขาดการดูแล เอาใจใส่อย่างจริงจัง ทำให้ครูไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบเพียงพอ

3. ในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษาและการส่งเสริม การมีส่วนร่วมรวมทั้งการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา แม้จะได้มีการออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 แล้ว แต่หน่วยปฏิบัติ ยังไม่มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารงานและจัดการศึกษาเท่าที่ควร ส่วนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า มีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว 381 แห่ง การจัดการศึกษาของเอกชนยังไม่มีขยายตัวเท่าที่ควรในปี 2550 สัดส่วนนักเรียนเอกชน ขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษามีเพียงร้อยละ 17.5 และ 17.1 ตามลำดับ ส่วนสถานประกอบการและสถาบันต่าง ๆ มีส่วนร่วมจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่ยังมีสัดส่วน น้อยมาก

4. การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา 2550 ประชากรกลุ่มอายุ 3-17 ปี เข้ารับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 85.7 โดยในระดับปฐมวัยและประถมศึกษาลดลง จากปีการศึกษา 2542 ส่วนมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายเพิ่มขึ้น เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เข้ารับการศึกษเพิ่มขึ้นทุกปี การเข้าเรียนอาชีวศึกษา ลดลงอย่างต่อเนื่องในปีการศึกษา 2542-2546 แต่เพิ่มขึ้นในปีการศึกษา 2547-2550 ส่วนอุดมศึกษาโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 ต่อปี การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2549 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงาน อายุ 15-49 ปี คือ 8.7 ปี ซึ่งเป้าหมาย ปี 2554 กำหนดไว้ 10 ปี

ปัญหาการดำเนินการเนื่องมาจากความไม่พร้อมของท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ปฐมวัย เด็กที่เข้าเรียน การศึกษาภาคบังคับออกกลางคันมาก เด็กไม่นิยมเรียนอาชีวศึกษา การให้บริการการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส ยังไม่ทั่วถึง และการส่งเสริมการจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ยังไม่มีกลไกที่ชัดเจน ขาดองค์ความรู้/เครื่องมือ ในการจัดการ

5. การผลิตและพัฒนากำลังคน มีปัญหาการดำเนินการ เนื่องจากผู้สำเร็จอาชีวศึกษากว่าร้อยละ 70 ศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ทำให้ขาดแคลนกำลังคนระดับกลางอย่างต่อเนื่อง ผู้สำเร็จขาดคุณลักษณะ ด้านความรู้และทักษะที่จำเป็น และมีการผลิตกำลังคนระดับปริญญาตรีด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เกินความต้องการทำให้มีบัณฑิตที่จบใหม่ไม่มีงานทำ

6. ด้านการเงินเพื่อการศึกษา มีปัญหาความด้อยประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา กลไกของรัฐไม่เอื้อให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาและระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และระดมทุนจากทุกภาคส่วนของสังคมจึงค่อนข้างน้อย การจัดสรรงบประมาณตามความต้องการปัจจัยการผลิต ซึ่งไม่สัมพันธ์กับผลผลิตและการบริหารภายใต้กฎระเบียบทางราชการที่มีความตึงตัวสูง ทำให้สถานศึกษาขาดแรงจูงใจในการพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารจัดการเพื่อการแข่งขัน

7. ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า มีปัญหาการดำเนินการเนื่องจากขาดการพัฒนาเนื้อหาผ่านสื่อที่มีคุณภาพ รวมทั้งการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้สอน ครู และนักเรียนนำความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน และการเรียนรู้ด้วยตนเองน้อยสถานศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ล้าสมัย

8. ในด้านกฎหมายการศึกษา ได้มีการประกาศใช้กฎหมายการศึกษาแล้วหลายฉบับ ยังอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการจัดทำและกระบวนการทางนิติบัญญัติ ปัญหาการดำเนินการเนื่องจากกฎหมายการศึกษา ที่มีผลใช้บังคับแล้วยังไม่สามารถบังคับใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการศึกษาบางเรื่องยังขาดกฎหมายรองรับ หน่วยงานส่วนกลางบังคับใช้กฎหมายการศึกษาโดยเน้นการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรมากกว่า การปฏิรูปคุณภาพการเรียนการสอน

9. ในด้านการศึกษาตลอดชีวิตการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แม้จะมีความก้าวหน้าจากเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ยังขาดเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสมที่จะทำให้มีสัมฤทธิ์ผลตามที่ควร อีกทั้งยังขาดการปรับปรุงกฎระเบียบที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้การศึกษาตลอดชีวิตยังไม่เป็นวิถีชีวิตของคนในชาติ

ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

จากการศึกษาเอกสารข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ได้ประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ผ่านมา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552ข, หน้า 9-32) พบว่า นโยบายการศึกษาของรัฐบาลปัจจุบัน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ประชากร พลังงานและสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์มีการเคลื่อนย้ายคน เงิน เทคโนโลยี ข้อมูล ข่าวสาร และความรู้อย่างเสรี เป็นต้นเป็นสิ่งที่กำหนดหลักการและกรอบแนวคิด วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง บนฐานของหลักการและแนวทางแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังนี้

หลักการและกรอบแนวคิด

เน้นการปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้ และเสนอกลไกที่จะก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ไม่ใช่ส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบ และพิจารณาระบบการศึกษาและการเรียนรู้ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบการพัฒนาประเทศ ซึ่งต้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาระบบอื่นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เกษตรกรรม สาธารณสุข การจ้างงาน เป็นต้น

จากการที่นำเสนอมาข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่า หลักการและกรอบแนวคิด เน้นการปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้ และเสนอกลไกที่จะก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ต้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาระบบอื่น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เกษตรกรรม สาธารณสุข การจ้างงาน เป็นต้น

ระบบการศึกษา

ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ ครู หลักสูตร สถานศึกษา และกระบวนการสร้างและถ่ายทอดความรู้ ประเด็นสำคัญที่สุดในการปฏิรูประบบการศึกษานี้ คือ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างยั่งยืน เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า ปัจจัยสำคัญอื่น ๆ คือ ระบบการบริหารจัดการที่มี ธรรมชาติ มีภาระกระจายอำนาจและทรัพยากรสู่ท้องถิ่น การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนส่งผลให้การศึกษา มีสัมฤทธิ์ผลสำหรับผู้เรียนทั้งประเทศ ทั้งในเมืองและชนบท ทั้งที่มีฐานะดีและยากจน

จากการที่นำเสนอมาข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ระบบการศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ ครู หลักสูตรสถานศึกษา และกระบวนการสร้างและถ่ายทอดความรู้

ประเด็นสำคัญที่สุดในการปฏิรูประบบการศึกษานี้ คือ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างยั่งยืน เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่าปัจจัยสำคัญอื่น ๆ คือ ระบบการบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาล มีการกระจายอำนาจและทรัพยากรสู่ท้องถิ่น การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและส่งเสริม การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ระบบการเรียนรู้

คือ ระบบที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่ เรียนรู้ มีความสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และมีคุณธรรมนำความรู้ โดยอาจอยู่ในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา และมีปัจจัยและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ ทั้งที่มาจากระบบ การศึกษาปกติและจากนอกระบบ เช่น สื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ทุกแห่ง และทุกเวลา ประเด็นสำคัญในการปฏิรูประบบการเรียนรู้ คือ การเน้นความสำคัญของปัจจัย ที่เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้นับตั้งแต่ครู ผู้ปกครอง ชุมชน บุคคลตัวอย่าง สื่อมวลชน รวมถึงสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยี เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552ก, หน้า 9-11)

จากการที่นำเสนอมาข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ระบบการเรียนรู้ คือ ระบบที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และมีคุณธรรมนำความรู้ โดยอาจอยู่ในระบบการศึกษา และนอกระบบการศึกษา และมีปัจจัยและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ

กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

ปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยศึกษาประเด็นปัญหาหลักในการศึกษา และการเรียนรู้ และเน้นการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาคนไทยยุคใหม่ ปรับกระบวนทัศน์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ โดยการสร้างครู ยุคใหม่ที่มีความรู้ความสามารถ มีใจรัก มีคุณธรรม จริยธรรม เข้ามาเป็นครู คณาจารย์ และปรับระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพคล่องตัว เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในการนี้จำเป็นต้องมีกลไกหรือหน่วยงานที่วิเคราะห์ปัญหาของระบบการศึกษา และเรียนรู้ และเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม กฎหมาย ฯลฯ ของประเทศ

และเสนอแนวทางปฏิรูประบบอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอน โดยกำหนดประเด็นสำคัญของระบบการศึกษา และเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วนได้ 4 ประการหลัก ดังนี้

1. พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ ตั้งแต่ปฐมวัยสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมสามารถทำงานเป็นกลุ่มได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง สามารถก้าวทันโลก มีสุขภาพกายสุขภาพใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น มีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง มีโอกาสเรียนรู้อย่างเท่าเทียมเสมอภาค จึงกำหนดแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

1.1 พัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเรียนรู้ ในทุกระดับ/ประเภทการศึกษาที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์จึงควรเร่งดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 มาตรการหลัก

1) จัดให้มีระบบการศึกษาเรียนรู้และวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นมาตรฐาน สามารถเทียบเคียงกันโดยมีการวัดผลระดับชาติในชั้นปี สุดท้ายของแต่ละช่วงชั้นและนำผลมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน ส่วนชั้นปีที่เหลือให้เป็นการวัดผลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนในระดับอุดมศึกษาและการอาชีวศึกษาให้มีผลระดับชาติเมื่อจบหลักสูตร

2) แก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาที่ด้อยคุณภาพ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ส่งเสริมบทบาทของครอบครัว และสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลาน ในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา

1.1.2 มาตรการ

1) พัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยก่อนเข้าเรียน ประถมศึกษาโดยเฉพาะการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งผู้เตรียมตัวเป็นพ่อแม่ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพ และมีความพร้อมในการศึกษาและเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น

2) จัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการวัดและประเมินผลทุกระดับและประเภทการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านทั้งร่างกายอารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา มีคุณภาพ จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นไปรวมทั้ง จัดบริการการศึกษาและเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับบุคคลที่มีความสามารถและศักยภาพพิเศษด้านต่าง ๆ

3) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท และสนับสนุนการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานอาชีวศึกษา ให้สามารถผลิตกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถ ทั้งเชิงวิชาการและวิชาชีพมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะในการประกอบอาชีพ เป็นกำลังคนฐานความรู้ ช่างเทคนิคที่มีฝีมือ และนักเทคโนโลยีที่เชี่ยวชาญ มีคุณธรรม จริยธรรมตลอดจนลักษณะนิสัยการทำงานสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้

5) ปฏิรูปอุดมศึกษา โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ สนับสนุนการจัดกลุ่มสถาบัน อุดมศึกษา ตามพันธกิจที่เป็นจุดเน้นตามความเชี่ยวชาญ และสร้างเครือข่ายระหว่างกัน รวมทั้งเชื่อมโยงกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและสังคมการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมตลอดจนพัฒนาการศึกษาศิลปศาสตร์ (Liberal arts education) ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ กำจัดการปลอมแปลงคุณวุฒิและการซื้อปริญญาบัตร โดยมีมาตรการลงโทษทั้งบุคคลและสถาบันที่เกี่ยวข้อง

6) ส่งเสริมการอนุรักษ์ และใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาสากลเป็นภาษาที่สอนตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาที่สาม เช่น ภาษาเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน ภาษาที่สนใจ เป็นต้น

7) พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสม เพื่อช่วยในการศึกษาเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนที่มีครูแนะนำและด้วยตนเอง

1.2 ผลิตและพัฒนาากำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะและความรู้ ความสามารถ

โดย

1.2.1 มาตรการหลัก

1) พัฒนารอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualification Framework) เพื่อการรับรองสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา ในทุกระดับ/ประเภทการศึกษาโดยเฉพาะคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualification) เพื่อการรับรองสมรรถนะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีพ และตามความต้องการของผู้จ้างงานและพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะระบบการจ้างงาน และกำหนดเงินเดือน/ค่าตอบแทนตามสมรรถนะ เพื่อจูงใจผู้เรียนอาชีวศึกษามากขึ้น

1.2.2 มาตรการ

1) จัดการศึกษาและเรียนรู้อาชีวศึกษา โดยเน้นการปฏิบัติในสัดส่วนมากกว่าทฤษฎีและการเรียนรู้งานอาชีพ ขยายการศึกษาระบบทวิภาคี สหกิจศึกษา และการฝึกงานให้มากขึ้นรวมทั้งส่งเสริมการทำงานระหว่างเรียน การพัฒนาระบบสะสมหน่วยการเรียนรู้ของธนาคาร หน่วยงาน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน

3) พัฒนาระบบเตรียมความพร้อม และการแนะแนวการศึกษา และอาชีพ ให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและสาขาอาชีพต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเลือกเรียนตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการ

4) พัฒนาหลักสูตรฐานวิชาชีพต่อยอดจากการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้ผู้จบการศึกษามีทักษะ ความรู้ด้านอาชีพสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ หากไม่ศึกษาต่อ รวมทั้ง สนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อประกอบอาชีพอิสระ

5) จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับการพัฒนา กลุ่มจังหวัด และจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับต้น (ปวช. 3 ปี) ระดับกลาง (ปวส. 2 ปี) และระดับเทคโนโลยีเฉพาะทาง (ปริญญาตรี 2-3 ปี) ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน เพื่อผลิตกำลังคนตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดดเด่น ความร่วมมือกับ สถานประกอบการ

6) สร้างกลไกการวิจัยและถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีระหว่างภาค ธุรกิจเอกชน สถานประกอบการ กับสถาบันอุดมศึกษาและอาชีวศึกษา

7) กำหนดทิศทางความต้องการกำลังคน และสร้างระบบเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตและพัฒนา กำลังคนจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งสมาคมวิชาชีพ สถานประกอบการ องค์กรผู้ใช้กำลังคน สถาบันการศึกษา/ผู้ผลิต

จากการที่นำเสนอมาข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทย ยุคใหม่นั้น เป็นการ ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพทางการศึกษา มีนิสัยใฝ่ เรียนรู้

ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีทักษะกระบวนการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีสมรรถนะและความรู้ความสามารถ

2. พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบกระบวนการผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรัก ในวิชาชีพครูมาเป็นครู คณาจารย์ มีปริมาณครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อย่างเพียงพอตามเกณฑ์ และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน ขณะเดียวกันสามารถพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีสภาพวิชาชีพที่เข้มแข็ง บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในอาชีพมีขวัญกำลังใจอยู่ได้อย่างยั่งยืน จึงกำหนดแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

2.1 การพัฒนาระบบผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

2.1.1 มาตรการหลัก

1) ปรับระบบการผลิต การคัดสรร ค่าตอบแทนและสวัสดิการ ให้สามารถดึงดูดคนเก่งและดี มีใจรักในวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เช่น มีระบบการให้ทุน การศึกษาแก่ผู้เรียนดี มีใจรักมาเรียนครู และรับประกันบรรจุเป็นข้าราชการครูเมื่อสำเร็จการศึกษา หรือจัดให้นิสิต/นักศึกษาครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ฝึกประสบการณ์ การสอนในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นต้น

2) ให้มีสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นความเป็นเลิศด้านการผลิตครู วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับวิชาชีพครู รวมทั้งระบบประกันและรับรองคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครูและสถาบันผลิตครู

2.1.2 มาตรการ

1) วางแผนการผลิต การพัฒนา และการใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับความต้องการ ทั้งระดับพื้นฐาน อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ และการศึกษานอกระบบ

2) จัดระบบเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสายาอื่นที่มีใจรักในอาชีพมาเป็นครู โดยศึกษาวิชาครูเพิ่มเติมตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาระดมทรัพยากรบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน/ท้องถิ่น เพื่อเป็นผู้สอนและพัฒนาการเรียนรู้

3) พัฒนาระบบการผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากร สำหรับการอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เชื่อมโยงความสามารถในการสอน และประสบการณ์ ในสถานประกอบการ รวมถึงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ผลผลิตเชิงพาณิชย์

2.2 การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

2.2.1 มาตรการหลัก

- 1) ปรับปรุงและพัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู ให้เชื่อมโยงกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2) เร่งจัดตั้งกองทุนพัฒนาและกองทุนส่งเสริมครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

3) พัฒนาครู คณาจารย์ โดยใช้ในโรงเรียนเป็นฐานให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการพัฒนาครูประจำการที่สอนไม่ตรงวิชาเอกให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งให้มีระบบและมาตรการจูงใจให้ครู คณาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรการศึกษา ได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.2.2 มาตรการ

- 1) พัฒนาคณาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรด้านอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอน วิจัย และพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี

2.3 การใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

2.3.1 มาตรการหลัก

- 1) คัดครูให้แก่ผู้เรียนโดยลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็นและจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุนให้เพียงพอ เพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มที่และมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 2) ปรับปรุงเกณฑ์กำหนดอัตราครู โดยพิจารณาจากภาระงานที่ชัดเจนร่วมด้วยและจัดให้มีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์และมีวุฒิตามวิชาที่สอน

2.3.2 มาตรการ

- 1) แยกบัญชีเงินเดือนและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากกัน

จากการที่นำเสนอมาข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ เป็นการส่งเสริมผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

3. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษาระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษาระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษาระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษาระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

3.1 มาตรการหลัก

3.1.1 ผนวกรวมคนไทยมีนิสัยรักการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ และส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อที่มีคุณภาพและราคาเหมาะสม

3.2 มาตรการ

3.2.1 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการศึกษาระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษาระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

3.2.2 พัฒนาห้องสมุดชุมชน ให้กระจายอย่างทั่วถึงในลักษณะห้องสมุดที่มีชีวิต

3.2.3 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ที่หลากหลาย มีคุณภาพ และกระจายอย่างทั่วถึง เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์การศึกษาตลอดชีวิต พิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์ อุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น เพื่อเปิดโอกาสการศึกษาและเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3.2.4 ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นสังคม เพื่อเอื้อต่อการศึกษาระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษาระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

จากการที่นำเสนอมาข้างต้น ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและ แหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและมีคุณภาพ

4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ ตลอดจนมีการนำระบบและวิธีการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (demand side) โดยให้ผู้เรียนเลือกบริการ จึงกำหนดแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

4.1 กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาโดย

4.1.1 มาตรการหลัก

1) ให้มีกลไกขับเคลื่อนการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่และสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามศักยภาพความพร้อม

4.1.2 มาตรการ

1) ให้มีการกระจายอำนาจตามศักยภาพความพร้อม โดยมีแผนการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจแบบขั้นบันไดตามศักยภาพความพร้อม รวมทั้งมีแผนส่งเสริมเขตพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งและความพร้อม โดยมีเกณฑ์การประเมินเพื่อจัดกลุ่มตามศักยภาพความพร้อม

2) สร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมการบริหารเชิงคุณภาพ และสนับสนุนสถานศึกษาที่มีความพร้อมให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างอิสระ คล่องตัว เป็นสถานศึกษานิติบุคคลเต็มรูป และในระดับอุดมศึกษาให้พัฒนาสู่การเป็นสถาบันของรัฐในกำกับ

3) พัฒนาภาวะผู้นำบริหารเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยให้มีแผนพัฒนาภาวะผู้นำตามช่องทางปกติและกลไกสนับสนุนส่งเสริมด้วยช่องทางพิเศษ มีการกำหนดคุณสมบัติ การเข้าสู่ตำแหน่ง เส้นทางความก้าวหน้า และระบบการจูงใจ

4) ปรับและพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารูปแบบใหม่ที่เน้นยุทธศาสตร์เชิงวิชาการ โดยลดภาระงานเชิงธุรการและการสั่งการ แต่เน้นการให้คำปรึกษา ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในพื้นที่ให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น สร้างกลไกการป้องกันการดำเนินการเข้าสู่ตำแหน่งโดยไม่ชอบธรรม

5) ส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและประเภทโดยยึดพื้นที่เป็นฐาน (Area-Base) ทั้งระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด พื้นที่พิเศษ เช่น จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น ให้มีคณะกรรมการการศึกษาจังหวัด เพื่อประสานและบูรณาการการพัฒนาการศึกษาทุกระดับและประเภท/สังกัดให้เกื้อกูลกัน

4.2 พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม และมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

4.2.1 มาตรการหลัก

1) ทบทวนระบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคลในทุกกระดับ/ประเภท การศึกษา ทั้งวิธีการได้มาของผู้บริหาร และคณะกรรมการต่าง ๆ องค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

2) ปรับระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ให้สามารถบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และสามารถส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครู และวิชาชีพครู ให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม สร้างกลไกการเข้าสู่ตำแหน่ง โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

4.2.2 มาตรการ

1) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการโดยองค์ คณะบุคคล ในระดับ/ประเภทต่าง ๆ ทั้งกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา และอื่น ๆ ให้มีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษามากขึ้น ตามหลักธรรมาภิบาลมีความรับผิดชอบ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษา

4.3 พัฒนาการบริหารการจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม กำลังแรงงานและผู้สูงอายุมีโอกาส เข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตจึงกำหนดแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

4.3.1 มาตรการหลัก

1) พัฒนาระบบการศึกษาและเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นหลากหลาย เข้าถึงได้ง่าย มีระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยมีโอกาส เข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต กำลังแรงงานและผู้สูงอายุ มีโอกาสศึกษา และเรียนรู้เพิ่มเติมตามความต้องการ

2) จัดให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายไม่ต่ำกว่า 15 ปี ในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความเสมอภาค และเป็นธรรมโดยเฉพาะกลุ่มประชาชนกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม และระหว่างหญิงและชาย

3) ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

4.3.2 มาตรการ

1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส เช่น โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น รวมทั้ง การศึกษาของคณะสงฆ์สามัญเพิ่มขึ้น เพื่อให้เด็กด้อยโอกาส รวมทั้งพระและสามเณรได้รับการศึกษามากขึ้น

2) ส่งเสริมการจัดวิทยาลัชุมชน เพื่อให้สามารถเป็นกลไกสนับสนุนที่พัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็ง และตอบสนองความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น

3) พัฒนาระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ให้เชื่อมโยงกับการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4) ปรับระบบการวัด ประเมินผลผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้ และระบบการรับเข้าศึกษาต่อให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาทางเลือก และระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่น หลากหลาย โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.4 พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ให้มากขึ้น เพื่อให้บุคคล ครอบครั้ว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษามากขึ้น จึงกำหนดแนวทางปฏิรูป ดังนี้

4.4.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครั้ว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษามากขึ้น

1) มาตรการหลัก

1.1) สนับสนุน และมีมาตรการจูงใจทั้งด้านภาษีและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อให้เอกชนเข้าร่วมจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ในทุกระดับ/ประเภทให้มากขึ้น ควบคู่กับการสนับสนุนด้านวิชาการ การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากร และ/หรือ การอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวที่เป็นธรรม เพื่อให้มีคุณภาพมาตรฐาน และเป็นการประกันความเป็นธรรมให้แก่ผู้เรียน รวมถึงการกำหนดแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกับรัฐ

1.2) ผลิตบทบาทของรัฐในการจัดการศึกษาเป็นหลัก มาเป็นผู้กำกับนโยบายแผน มาตรฐานการศึกษา นิเทศ และติดตาม ประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาต้นแบบที่ดี และส่งเสริมสนับสนุน ยกย่อง และขยายผล เพื่อให้การจัดการศึกษาและเรียนรู้มีคุณภาพมาตรฐานและสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐ

2) มาตรการ

2.1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาการศึกษาระดับชาติท้องถิ่น

2.2) สนับสนุนการศึกษาทางเลือก และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ โดยบุคคลครอบครัว สถานประกอบการ องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน ตามความต้องการที่แตกต่างหลากหลาย โดยให้มีคณะกรรมการระดับชาติ เพื่อขับเคลื่อนเชิงนโยบายและการปฏิบัติ

2.3) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเอกชน และการศึกษาทางเลือก

2.4) ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันครอบครัว (พ่อแม่ ผู้ปกครอง) สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา ร่วมพัฒนาการศึกษาการเรียนรู้ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนมากขึ้น ในรูปแบบที่หลากหลาย โดยปรับปรุงกลไกรองรับการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้ยืดหยุ่นและมีความคล่องตัว

2.5) ส่งเสริมการจัดการศึกษาและเรียนรู้ของสถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคม ทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในทุกระดับและประเภทการศึกษา ร่วมจัดการศึกษาและการเรียนรู้ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย

2.6) พัฒนาระบบการวัดประเมินผล การรับเข้าศึกษาต่อการจัดหลักสูตร การเรียนการสอนให้เอื้อต่อการศึกษาทางเลือก และศึกษานอกระบบ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.7) ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษาภาคเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สภาหอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสถาบันสังคมอื่น ร่วมจัดการศึกษาและการเรียนรู้ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนมากขึ้นในรูปแบบที่หลากหลาย

4.4.2 ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้เข้ามาร่วมจัด และสนับสนุนการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วม จัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษา ตามความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่น ในทุกระดับ/ประเภทการศึกษามากขึ้น โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและ ระบบการศึกษาของชาติ จึงกำหนดแนวทางปฏิรูป ดังนี้

1) มาตรการหลัก

1.1) ส่งเสริมให้ อปท. มีบทบาทมากขึ้นทั้งในการจัดการศึกษาและ เรียนรู้และการสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ ตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ที่เชื่อมโยง กับภูมิปัญญา ทรัพยากร วัฒนธรรมท้องถิ่น ชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเข้มแข็งของชุมชน

1.2) เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการ การศึกษาของ อปท. รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารครู และบุคลากรการศึกษา อปท. ให้เป็นมืออาชีพ โดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นแกนกลางในการสนับสนุนด้านวิชาการ และกำกับ ดูแลด้านคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการ

2) มาตรการ

2.1) จัดทำแผนบูรณาการเพื่อใช้เป็นแผนแม่บทในการบริหาร จัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนที่ตั้งสถานศึกษาและกำหนดเป้าหมาย ผู้เรียนแต่ละระดับ/ประเภท/สังกัดในพื้นที่

2.2) ให้มีคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นระดับพื้นที่ เพื่อกำหนดนโยบาย แผน และทิศทางการพัฒนาการศึกษา และ คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3) พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการศึกษาของท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการสนับสนุนการจัดการศึกษาและความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ ของสถานศึกษาและท้องถิ่นจัดกลุ่มสถานศึกษาตามความพร้อม

2.4) พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาของ อปท. ทั้งกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถาบันอุดมศึกษา สถาบัน/หน่วยงานอื่นในพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุน อปท. สร้างภาคีเครือข่ายด้วยตนเอง

4.5 พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดย

4.5.1 มาตรการหลัก

1) ปรับปรุงการบริหารจัดการเงินและงบประมาณ โดยเน้นอุปสงค์หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ (Demand Side) โดยให้ผู้เรียนเลือกบริการ

2) วางแผนเป็นขั้นตอนและจัดระบบบริหารจัดการเพื่อรองรับการยุบเลิกหรือรวบรวมสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อให้การใช้ทรัพยากรการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับอัตราการขยายตัวของประชากรที่มีแนวโน้มลดลงโดยมีมาตรการช่วยเหลือเพื่อไม่ให้ผู้เรียนและครูได้รับผลกระทบ

4.5.2 มาตรการ

3) จัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงความต้องการและความจำเป็นที่แตกต่างแต่ละพื้นที่/กลุ่ม โดยแยกงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพ และส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ หรือเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาตามความจำเป็นเฉพาะพื้นที่งบประมาณ ค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับผู้เรียนกลุ่มพิเศษ เช่น ผู้พิการ ผู้มีความสามารถพิเศษ ผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น จากงบประมาณปกติ

4) พัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณ ระหว่างรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ อปท. จัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาและเรียนรู้มากขึ้น

5) พัฒนาระบบการจัดสรรทุนการศึกษาให้เปล่าและทุนกู้ยืม เพื่อเป็นกลไกเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การผลิตและพัฒนากำลังคนตามความต้องการของประเทศ

6) ส่งเสริมการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลายจากทุกภาคส่วน โดยปรับกลไกของรัฐให้เอื้อและรองรับ

7) พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้รวบรวมผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการศึกษา ไว้ดังนี้

สนั่น นามวงศ์พรหม (2548) ศึกษาเรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนแจ้ห่มวิทยา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง พบว่า สภาพการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การแสดงบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอนน้อยที่สุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ข้อเสนอแนะที่พบมากที่สุด คือ ควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดหาสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเพียงพอ ด้านกระบวนการเรียนการสอน พบว่า ครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำที่ดี บิดา มารดาหรือผู้ปกครองเคยมาร่วมแสดงความคิดเห็นในการเรียนการสอนบางครั้ง และครูพานักเรียนไปร่วมงานในชุมชนเป็นบางครั้ง ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า ครูมีการวัดผลประเมินผลจากผลงานของนักเรียน ครูพยายามให้นักเรียนทำข้อสอบโดยการคิดวิเคราะห์ และมีการประเมินผลหลังสิ้นสุดการเรียน และครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดเกณฑ์การประเมินน้อยที่สุด ด้านเจตคติต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ พบว่า การเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาและ ทุกสถานที่ การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางปัญญาที่พัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้านการแสดงบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารมีแผนงานในการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวทาง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนให้จัดแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ติดตามผลการวัดและประเมินผลตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้มีการบูรณาการ การเรียนการสอน ส่งเสริมการจัดนิทรรศการ เพื่อนำเสนอผลงานครูและนักเรียน แต่มีการนิเทศด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องน้อยที่สุด

ทับทิม ชุมทรัพย์ (2549) ศึกษาเรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย อำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่า มีการปลูกฝังคุณธรรม ตามวิถีวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดด้วยตนเอง ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม แต่ไม่แน่ใจในการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน และขาดการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้านการบริหารมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่แน่ใจในการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับคณะกรรมการสถานศึกษา และขาดการบริหารแบบมีส่วนร่วมทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง จากการสนทนากลุ่มของครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ พบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้

ของโรงเรียน ประกอบด้วย การพัฒนาตนเองโดยพัฒนาตนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำนวจวิเคราะห์ตนเอง เข้ารับการฝึกฝนอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

นางลักษณ์ วิรัชชัย (2549) ศึกษาเรื่องรูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ของประเทศที่ประสบความสำเร็จด้านการปฏิรูปการศึกษา จากการวิเคราะห์สังเคราะห์รูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จของต่างประเทศ สามารถสรุปรูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนที่เหมาะสมกับสังคมไทย แยกเป็น 12 ประเด็น คือ

1. ด้านหลักการ คือ ยึดหลักการ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยการนำตนเอง การให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้โลกแห่งความเป็นจริงทั้งในและนอกห้องเรียน
2. ด้านวัตถุประสงค์ คือ โรงเรียนต้องกำหนดวัตถุประสงค์การปฏิรูปการเรียนรู้ให้ชัดเจน ตรงตามความต้องการ และเหมาะสมกับโรงเรียนและชุมชน
3. ด้านยุทธศาสตร์การปฏิรูป คือ โรงเรียนต้องศึกษายุทธศาสตร์ที่เคยใช้มาก่อน และศึกษายุทธศาสตร์จากเอกสาร/ผู้รู้ และตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของโรงเรียน
4. ด้านการริเริ่มการปฏิรูป คือ หน่วยงานต้นสังกัดต้องเป็นหน่วยงานกระตุ้น/ผลักดัน/ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นผู้ริเริ่มการปฏิรูปการเรียนรู้ มิใช่สั่งการให้โรงเรียนปฏิบัติตาม
5. ด้านการกำหนดแนวทางการดำเนินงานปฏิรูป คือ โรงเรียนพิจารณาข้อเสนอรูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ พิจารณาปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน
6. ด้านกิจกรรมการดำเนินงานปฏิรูป คือ ดำเนินงาน 7 ขั้นตอน คือ ขั้นศึกษาการปฏิรูป ขั้นตัดสินใจเลือกรูปแบบ ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นวางแผนและจัดทำแผน ขั้นดำเนินการตามแผน ขั้นประเมินผล และขั้นขยายผล
7. ด้านการปฏิรูปหลักสูตร คือ แบ่งเป็นสองแบบ คือ การปฏิรูปหลักสูตรระดับชาติ และการปฏิรูปและการบริหารหลักสูตรระดับโรงเรียน
8. ด้านการปฏิรูปการเรียนการสอน คือ ปฏิรูปการสอน เช่น การสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและของจริง และปฏิรูปการเรียนรู้ เช่น การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจความถนัดความสนใจของตน
9. ด้านการพัฒนาครู คือ ดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยพัฒนาครูผ่านการปฏิบัติจริงจากการดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้

10. ด้านการปฏิรูประบบการบริหารจัดการโรงเรียน คือ การประกันคุณภาพที่ผู้บริหารต้องบริหารจัดการแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีการกระจายอำนาจให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ภายใต้การกำกับ ติดตามของผู้บริหาร

11. ด้านการปฏิรูปการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ โรงเรียนกับองค์กรภาคธุรกิจ การสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้ การเชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมการแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน การร่วมมือในการระดมทรัพยากร การตรวจสอบสภาพการณ์ของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน

12. ด้านการประเมินผลสำเร็จของการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน คือ โรงเรียนสามารถดำเนินการประเมินใช้หลักการวิจัยเชิงประเมิน

ข้อผูก ม่วงงาม (2550) ศึกษาเรื่องแนวทางการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ พบสภาพการดำเนินงานด้านหลักสูตร ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูมีวุฒิการศึกษาตรงกับรายวิชาที่สอน/สอนตรงตามวิชาที่จบการศึกษา ด้านแหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอน ครูมีส่วนร่วมในการจัดซื้อ จัดหา และทำสื่อการเรียนการสอนตามความต้องการ ด้านการวัดผลประเมินผล มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านพัฒนาบุคลากร มีการส่งเสริมสนับสนุนการอบรม/สัมมนาทางวิชาการ ศึกษาดูงานในส่วนของแนวทางด้านหลักสูตร คือ สนับสนุนงบประมาณการบริหารหลักสูตรมากขึ้นในแต่ละกลุ่มสาระควรมีหลักสูตรเพิ่มเติมที่หลากหลาย ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ สนับสนุนวิทยากรภูมิปัญญาเฉพาะทาง จัดครูเพียงพอกับนักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิต ด้านแหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ คือ ประเมินการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ สนับสนุนงบประมาณจัดแหล่งเรียนรู้ภายใน พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยและมีคุณภาพ ด้านการวัดผลประเมินผล บริการและเก็บเครื่องวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบและมีการตรวจสอบด้วย ด้านการพัฒนาบุคลากร คือ ให้มีการแลกเปลี่ยนงานเพื่อเพิ่มพูนทักษะปฏิบัติการด้านวิชาชีพ และจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ นักศึกษาที่จบหลักสูตรการศึกษา ตามสายโปรแกรมการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ โปรแกรมวิชาในสายก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา คือ ด้านสนใจใฝ่เรียนรู้ ด้านเปิดโอกาสการเรียนรู้นอกห้องเรียน ด้านการประเมินผล ด้านจัดการศึกษาแบบร่วมมือ ด้านหลักสูตร ด้านชุมชน และด้านพัฒนาการเรียนการสอน

วิรัตน์ มาตันบุญ (2552) ศึกษาเรื่องการบริหารงานปฏิรูปการเรียนรู้ ตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีสภาพการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ อยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติ คือ การแสดงบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ ในการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีแผนงานในการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวทาง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนให้จัดแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ติดตามผลการวัดและประเมินผลตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้มีการบูรณาการการเรียนการสอน ส่งเสริมการจัดนิทรรศการเพื่อนำเสนอผลงานครูและนักเรียน รองลงมา คือ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติ คือ สนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดหาสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเพียงพอ รองลงมาด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่อยู่ในระดับมาก มีการปฏิบัติดังนี้ กระบวนการเรียนการสอน ครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา และแนะนำที่ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า ครูมีการวัดผลประเมินผลจากผลงานของนักเรียน ครูพยายามให้นักเรียนทำข้อสอบโดยการคิดวิเคราะห์ และมีการประเมินผลหลังสิ้นสุดการเรียน และครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดเกณฑ์การประเมิน และด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก มีการปฏิบัติดังนี้ มีการนิเทศด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้านเจตคติต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา พบว่า การเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาและ ทุกสถานที่ การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางปัญญาที่พัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ศุภัตรา โอตเทิง (2552) ศึกษาเรื่องสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของโรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก มีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ ร้อยละ 95.40 รวมทั้งส่งเสริมและอนุรักษ์การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาสากล ร้อยละ 91.95 ประเด็นที่ไม่แน่ใจว่ามีการปฏิบัติหรือไม่ คือ การส่งเสริมบทบาทและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ร้อยละ 18.39 ส่วนด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งมีระบบและมาตรการการจูงใจให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 93.10 ประเด็นที่ไม่แน่ใจว่ามีการปฏิบัติหรือไม่ คือ มีจำนวนครูเพียงพอ

ตามเกณฑ์และมีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน และประเด็นที่ไม่มีการปฏิบัติ คือ ลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็นของครูและจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุน เพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องร้อยละ 37.93 ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ ร้อยละ 89.66 ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่แน่ใจว่ามีการปฏิบัติหรือไม่ คือ การส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นเพื่อเอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ ร้อยละ 24.14 ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ร่วมกับสถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคม ร้อยละ 98.85 ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่แน่ใจว่ามีการปฏิบัติหรือไม่ คือ การสนับสนุนให้เอกชนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการศึกษาให้มากขึ้น และการปรับปรุงการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณโดยเน้นอุปสงค์หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ ร้อยละ 27.59

ส่วนปัญหาในด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ คือ ไม่มีคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย จิตสาธารณะ ความซื่อตรง ความมีน้ำใจ ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และไม่รู้จักบทบาทภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ คือ ครูมีภาระงานที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนมากเกินไป ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ คือ ขาดงบประมาณ ด้านการก่อสร้าง พัฒนาอาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์แหล่งเรียนรู้ สื่อ ICT และบุคลากร และด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ คือ บุคลากรขาดความพร้อมในการที่จะพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

รัช นีย์ นิรุตติ พงศ์ (2552) ศึกษาเรื่องความพร้อมในการดำเนินงานตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนแม่อนวิทยาลัยจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สภาพการดำเนินงานในภาพรวม อยู่ในระดับมากและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ สูงสุด คือ ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก และด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านการวัดและประเมินผลการเรียน บริการและเก็บเครื่องวัดผลประเมินผลอย่างเป็นทางการและมีมีการตรวจสอบ

ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ครูได้ปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมความเป็นไทย และทักษะชีวิตแบบความพอเพียง ครูมีวุฒิการศึกษาตรงกับรายวิชาที่สอน/สอนตรงตามวิชาที่จบการศึกษา

พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ ครูมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดหา และทำสื่อการเรียนการสอนตามความต้องการ ประเมินการใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ สนับสนุนงบประมาณจัดแหล่งเรียนรู้ภายใน พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยและมีคุณภาพรวมทั้งให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน พัฒนาคณาจารย์ไทยยุคใหม่ มีการจัดทำหลักสูตร ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร

มงคล ประเสริฐสังข์ (2554) ศึกษาเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ตามเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ของโรงเรียนวัดใหญ่ศรีสุพรรณ สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ยุคใหม่ตามเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ของโรงเรียนวัดใหญ่ศรีสุพรรณ สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับและแบบตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ของโรงเรียนวัดใหญ่ศรีสุพรรณ สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านกายภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

จิตรดา กรมจรรยา (2555) ศึกษาเรื่องการศึกษาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง เปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประธานคณะกรรมการ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู

ที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่ และมอร์แกน จำนวน 237 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.978 และแบบสัมภาษณ์แบบ มีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อันดับที่ 1 คือ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก อันดับที่ 2 คือ ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ อยู่ในระดับมาก อันดับที่ 3 คือ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก และอันดับที่ 4 คือ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พุดมยา เลิศมานพ (2557) ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 การวิจัย ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วงจรรการบริหารงาน คุณภาพ (PDCA) ของเดมมิ่ง รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตอนที่ 3 ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับ แนวทางการบริหารงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า

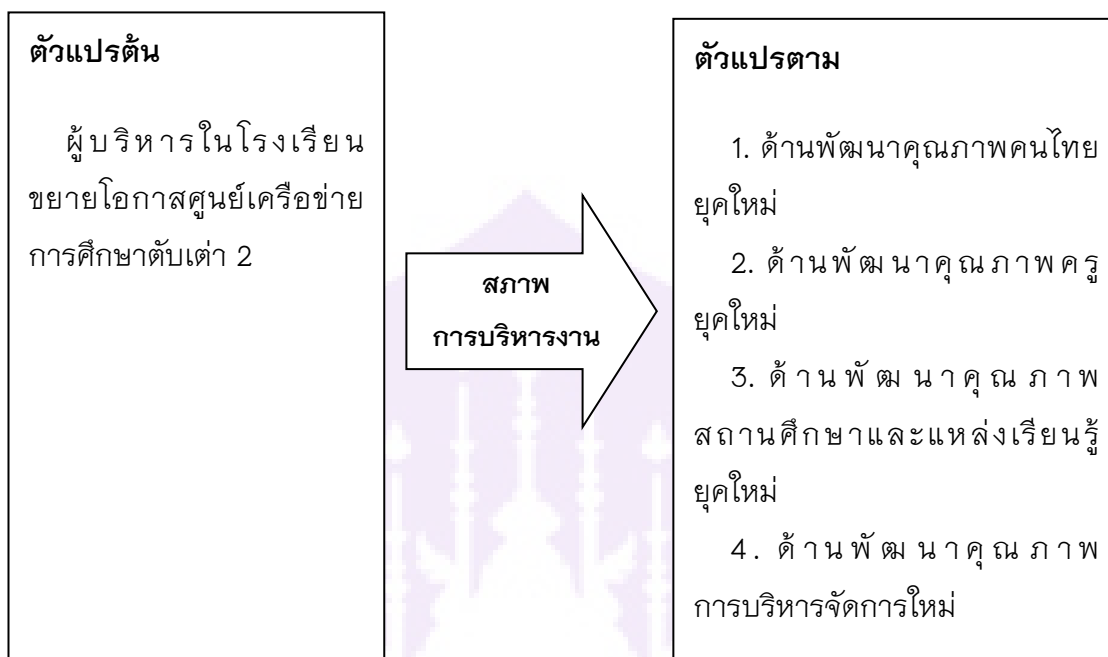
1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิงมากกว่าชาย เป็นผู้บริหารสถานศึกษาร้อยละ 50 และเป็นครูผู้สอน ร้อยละ 50 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโท และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

2. การบริหารงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากดังนี้ สูงสุด คือ ด้านพัฒนาคนไทยยุคใหม่อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก และด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

จากการศึกษาเอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหน่วยงานทางการศึกษา ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ จะดำเนินการจัดการศึกษาภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทย ในปัจจุบันนี้เป็นการดำเนินงานเพื่อเปิดโอกาสให้คนไทยทุกกลุ่ม ทุกประเภทได้เข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เน้นการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ คุณภาพครู คุณภาพของแหล่งเรียนรู้และการสร้างสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ตลอดจนการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรเอกชน สถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา เพื่อขับเคลื่อนและสนองตอบต่อการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองอย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้น ในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรดำเนินการบริหารจัดการศึกษาภายใต้บทบัญญัติ นโยบายของหน่วยงานทางการศึกษาดังกล่าว เพื่อให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปกรอบแนวคิด

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาระดับเต่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง 4 ประการหลักด้วยกัน ดังนี้ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

ผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสของศูนย์เครือข่ายการศึกษาระดับเต่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 จำนวน 70 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนขยายโอกาสของศูนย์เครือข่ายการศึกษาระดับเต่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ มีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนขยายโอกาสของศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราเรียน บทความ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียด การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองกำหนดลักษณะของข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ที่ต้องการศึกษา

2. กำหนดกรอบภารกิจการศึกษา วิเคราะห์เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3. สร้างเครื่องมือตามกรอบการศึกษาที่วางไว้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล

4. จัดทำร่างเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระเพื่อพิจารณา ตรวจสอบ แก้ไข ให้ข้อเสนอแนะประเด็นความถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ

5. นำร่างแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

6.1 ดร.สันติ บุรณะชาติ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

6.2 นายพงศธร ช่างปัด ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4

6.3 นายบุญมี ท่าดีสม ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงเทิงทำนุประชา

พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC โดยค่า IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า เนื้อหาของคำถามในแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะแต่ถ้าได้คะแนน น้อยกว่า 0.50 ต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 117) และค่า IOC ควรอยู่ในช่วง 0.50-1.00 ซึ่งค่า IOC ของแบบสอบถามได้เท่ากับ 0.97

7. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ความเรียบร้อยและความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

9. จัดพิมพ์แบบสอบถาม และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่ประชากรจริงในการวิจัย แต่มีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ ผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นตาม (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค Cronbach's Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

10. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวม ดังต่อไปนี้

1. ขอลงหนังสือแนะนำตัว และหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2

2. เก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ในโรงเรียนขยายโอกาส ของศูนย์เครือข่ายการศึกษา ตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน รองผู้บริหาร จำนวน 5 คน หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ หัวหน้าฝ่ายงานบุคคล หัวหน้าฝ่ายงานการเงินและงบประมาณ หัวหน้าฝ่ายงานบริหารงานทั่วไป จำนวน 20 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 40 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 70 คน

3. ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าร้อยละและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส ศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และนำเสนอรูปแบบตาราง

ประกอบการบรรยาย เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย มีดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549, หน้า 75)

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษา ตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้ความถี่จากมากไปหาน้อย และนำเสนอโดยใช้ความถี่ประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC)

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา วิธีของครอนบาค

2. สถิติบรรยาย ประกอบด้วยสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage: %)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean: μ)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ)

2.4 ค่าความถี่ (Frequency: f)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง สภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยายความเรียง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 แสดงสถานการณ์ภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ชาย	41	58.60
2. หญิง	29	41.40
รวม	70	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 70 คน เป็นเพศชาย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 58.60 เพศหญิง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 ตามลำดับ

ตาราง 2 แสดงสถานการณ์ภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. 30-39 ปี	21	30.00
2. 40-49 ปี	29	41.40
3. 50 ปีขึ้นไป	20	28.60
รวม	70	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 70 คน อยู่ในช่วงอายุ 30-39 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 อยู่ในช่วงอายุ 40-49 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 และอายุ 50 ปี ขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60

ตาราง 3 แสดงสถานการณ์ภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ผู้บริหารโรงเรียน	5	7.10
2. รองผู้บริหารโรงเรียน	5	7.10
3. หัวหน้าฝ่ายงาน	20	28.60
4. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	40	57.10
รวม	70	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 70 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.10 รองผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.10 หัวหน้าฝ่ายงาน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 57.10

ตาราง 4 แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ปริญญาตรี	37	52.90
2. ปริญญาโท	33	47.10
รวม	70	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 70 คน มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 52.90 และปริญญาโท จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 47.10

ตาราง 5 แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 5 ปี	3	4.30
2. 5-15 ปี	45	64.30
3. 16-20 ปี	16	22.90
4. 21-25 ปี	3	4.30
5. 26 ปีขึ้นไป	3	4.30
รวม	70	100.00

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 70 คน มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30 อยู่ระหว่าง 5-15 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 64.30 อยู่ระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 อยู่ระหว่าง 21-25 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30 และประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วง 26 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสของศูนย์เครือข่ายการศึกษา ตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ในด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ซึ่งแสดงรายละเอียดดังตาราง 6-12

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ในภาพรวม

ข้อ	รายการ	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
				สภาพการบริหาร	
N = 70					
1.	ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่	3.88	0.53	มาก	1
2.	ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่	3.75	0.41	มาก	2
3.	ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่	3.74	0.47	มาก	3
4.	ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่	3.58	0.40	มาก	4
รวมเฉลี่ยทุกด้าน		3.74	0.40	มาก	

ตาราง 6 จากการศึกษา พบว่า ระดับสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ในภาพรวม การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ สูงสุด ได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 รองลงมาด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 รองลงมาด้านพัฒนาคุณภาพ

สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับสภาพการบริหารจัดการจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่

ข้อ	ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
				สภาพการบริหาร	
				N = 70	
1.	จัดการศึกษาที่เป็นมาตรฐานเทียบเคียงระดับชาติและนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน	3.73	0.76	มาก	6
2.	จัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามเกณฑ์ (KPI) อย่างมีประสิทธิภาพ	3.81	0.55	มาก	5
3.	ส่งเสริมบทบาทและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน	3.69	0.65	มาก	7
4.	จัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ	4.00	0.66	มาก	2
5.	จัดระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและสนับสนุนการประเมินคุณภาพจากภายนอก	3.96	0.71	มาก	3
6.	ส่งเสริมและอนุรักษ์การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาสากล	4.03	0.76	มาก	1

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทย ยุคใหม่	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
				สภาพการบริหาร	
N = 70					
7.	พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสม ทั้งในชั้นเรียนและที่เรียนรู้ด้วยตนเอง	3.94	0.56	มาก	4
รวมเฉลี่ย		3.88	0.53	มาก	

ตาราง 7 จากการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่มากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมและอนุรักษ์การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาสากล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 รองลงมา ได้แก่ จัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการวัด และประเมินผลที่มีคุณภาพ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และข้อที่มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่น้อยที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมบทบาทและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับสภาพการบริหาร การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาดับเต่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนา คุณภาพครูยุคใหม่

ข้อ	ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
				สภาพการบริหาร	
N = 70					
1.	มีการปรับปรุง พัฒนาระบบ และเกณฑ์การประเมินสมรรถนะ วิชาชีพครู	3.87	0.56	มาก	4
2.	พัฒนาครูให้มีความสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ รวมทั้งพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง	4.06	0.48	มาก	1
3.	ส่งเสริมการพัฒนาตนเอง ของครูผู้สอนในสถาบันการศึกษา อย่างสม่ำเสมอและมีความต่อเนื่อง	3.99	0.58	มาก	2
4.	ลดภาระงานของครูและจัดให้มี บุคลากรสายสนับสนุนเพื่อให้ครู ได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนและพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง	2.84	0.97	ปานกลาง	6
5.	มีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์ และมีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน	3.77	0.66	มาก	5
6.	ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน	3.96	0.60	มาก	3
รวมเฉลี่ย		3.75	0.41	มาก	

ตาราง 8 จากการศึกษ พบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองของของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่อยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่มากที่สุด ได้แก่ พัฒนาครูให้มีความสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 รองลงมา คือ ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและมีความต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และข้อที่มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่น้อยที่สุด ได้แก่ ลดภาระงานของครูและจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุน เพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับสภาพการบริหาร การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่

ข้อ	ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
				สภาพการบริหาร	
N = 70					
1.	รณรงค์ให้บุคลากรมีนิสัยรักการอ่าน	3.91	0.61	มาก	3
2.	ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อที่มีคุณภาพและเอกสารประกอบการสอนที่มีคุณภาพ	4.00	0.68	มาก	2

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
				สภาพการบริหาร	
N = 70					
3.	พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และโครงสร้างพื้นฐาน ให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้	4.04	0.62	มาก	1
4.	ชุมชนในเขตพื้นที่ใกล้ ๆ โรงเรียน มีห้องสมุดที่มีชีวิตภายในชุมชน อย่างทั่วถึง	3.54	0.86	มาก	5
5.	สภาพแวดล้อมของชุมชน ในเขตพื้นที่ใกล้ ๆ โรงเรียนมีสภาพ เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้	3.37	0.64	ปานกลาง	6
6.	ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อม ของชุมชนท้องถิ่นเพื่อเอื้อต่อ การศึกษาและเรียนรู้	3.59	0.47	มาก	4
รวมเฉลี่ย		3.74	0.47	มาก	

ตาราง 9 จากการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่มากที่สุด ได้แก่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 รองลงมา คือ ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อที่มีคุณภาพและเอกสารประกอบการสอนที่มีคุณภาพ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และข้อที่มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่น้อยที่สุด ได้แก่

สภาพแวดล้อมของชุมชนในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ๆ โรงเรียนมีสภาพเอื้อต่อการศึกษา และเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับสภาพการบริหาร การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนา คุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารใหม่)

ข้อ	ด้านพัฒนาคุณภาพ การบริหารใหม่	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
				สภาพการบริหาร	
N = 70					
1.	สำนักงานเขตพื้นที่ (สพป.เชียงราย เขต 4) กระจายอำนาจ สู่สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามศักยภาพความพร้อม	3.91	0.60	มาก	7
2.	โรงเรียนมีแผนการขับเคลื่อน การกระจายอำนาจแบบขั้นบันได ตามศักยภาพความพร้อม	3.80	0.63	มาก	10
3.	ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และนวัตกรรมการบริหาร เชิงคุณภาพและสนับสนุน ให้มีความพร้อมในการบริหาร จัดการได้อย่างอิสระ	3.79	0.66	มาก	11
4.	มีแผนพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในโรงเรียน	3.64	0.82	มาก	15
5.	งานบุคคล มีการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูและ วิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง	3.96	0.75	มาก	5

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	ด้านพัฒนาคุณภาพ การบริหารใหม่	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
				สภาพการบริหาร	
N = 70					
6.	เสริมสร้างศักยภาพและ ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล รับผิดชอบ โปร่งใสเป็นธรรมและตรวจสอบได้	3.97	0.72	มาก	4
7.	พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น หลากหลายและต่อเนื่องตลอดชีวิต	3.99	0.71	มาก	3
8.	ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับ ผู้ด้อยโอกาส	4.11	0.77	มาก	1
9.	ปรับระบบการวัด ประเมินผล ผู้เรียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และระบบการรับเข้าศึกษาต่อ	3.93	0.59	มาก	6
10.	พัฒนาการบริหารจัดการศึกษา เพื่อเป็นต้นแบบที่ดี ได้รับ การยกย่องและสามารถขยายผล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้	3.86	0.62	มาก	8
11.	พัฒนาระบบการวัดผลประเมินผล การรับเข้าศึกษาต่อ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ที่เอื้อต่อการศึกษา โดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ	4.03	0.45	มาก	2
12.	ปรับปรุงการบริหารจัดการการเงิน และงบประมาณ โดยเน้นอุปสงค์ หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ (demand side)	3.77	0.61	มาก	12

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	ด้านพัฒนาคุณภาพ การบริหารใหม่	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
				สภาพการบริหาร	
N = 70					
13.	มีการจัดสรรทุนเพื่อการศึกษา แก่นักเรียน	3.83	0.68	มาก	9
14.	ส่งเสริมระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา และการเรียนรู้	3.70	0.62	มาก	13
15.	พัฒนาระบบการติดตาม ประเมินผลการใช้ทรัพยากร เพื่อการศึกษา	3.69	0.62	มาก	14
รวมเฉลี่ย		3.86	0.46	มาก	

ตาราง 10 จากการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองของของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพ การบริหารใหม่ ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนา คุณภาพการบริหารใหม่ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารใหม่มากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริม การจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 รองลงมา ได้แก่ พัฒนาระบบ การวัดผลประเมินผล การรับเข้าศึกษาต่อการจัดหลักสูตร การเรียนการสอนที่เอื้อ ต่อการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และข้อที่มีการบริหารจัดการ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารใหม่ น้อยที่สุด ได้แก่ มีแผนพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในโรงเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับสภาพการบริหาร การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (ด้านพัฒนาคุณภาพการจัดการใหม่)

ข้อ	ด้านพัฒนาคุณภาพ การจัดการใหม่	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
				สภาพการบริหาร	
N = 70					
1.	มีการจัดการศึกษาระดับ ขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชน อย่างทั่วถึง	3.96	0.82	มาก	1
2.	สนับสนุนให้เอกชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดและ สนับสนุนการศึกษาให้มากขึ้น	3.34	0.81	ปานกลาง	5
3.	ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายและ วางแผนพัฒนาการศึกษา	3.47	0.65	ปานกลาง	4
4.	ส่งเสริมสนับสนุนสถาบัน ครอบครัว สถาบันศาสนา และ สถาบันการศึกษา ร่วมพัฒนา การศึกษาการเรียนรู้และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ แก่ผู้เรียน	3.64	0.64	มาก	3
5.	มีการจัดการศึกษา และการเรียนรู้โดยสถาบัน ศาสนาและสถาบันทางสังคม	2.99	0.86	ปานกลาง	6
6.	มีการพัฒนาเครือข่าย ความร่วมมือด้านการศึกษากับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.71	0.48	มาก	2
รวมเฉลี่ย		3.52	0.49	มาก	

ตาราง 11 จากการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพ การจัดการใหม่ ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพการจัดการใหม่ อยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพการจัดการใหม่มากที่สุด ได้แก่ มีการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน สำหรับประชาชนอย่างทั่วถึง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 รองลงมา ได้แก่ มีการพัฒนาเครือข่าย ความร่วมมือด้านการศึกษา กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และข้อที่มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพการจัดการใหม่น้อยที่สุด ได้แก่ มีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ โดยสถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับสภาพการบริหาร การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนา คุณภาพการบริหารจัดการใหม่

ข้อ	ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการใหม่	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
				สภาพการบริหาร	
N = 70					
1.	สำนักงานเขตพื้นที่ (สพป. เชียงราย เขต 4) กระจายอำนาจ สู่สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามศักยภาพความพร้อม	3.91	0.60	มาก	8
2.	โรงเรียนมีแผนการขับเคลื่อน การกระจายอำนาจแบบขั้นบันได ตามศักยภาพความพร้อม	3.80	0.63	มาก	11

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการใหม่	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
				สภาพการบริหาร	
N = 70					
3.	ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และนวัตกรรมการบริหาร เชิงคุณภาพและสนับสนุนให้มี ความพร้อมในการบริหารจัดการ ได้อย่างอิสระ	3.79	0.66	มาก	12
4.	มีแผนพัฒนาภาวะผู้นำ ของผู้บริหารในโรงเรียน	3.64	0.82	มาก	17
5.	งานบุคคล มีการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูและ วิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง	3.96	0.75	มาก	5
6.	เสริมสร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งในการบริหาร จัดการตามหลักธรรมาภิบาล รับผิดชอบ โปร่งใสเป็นธรรม และตรวจสอบได้	3.97	0.72	มาก	4
7.	พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น หลากหลายและต่อเนื่อง ตลอดชีวิต	3.99	0.71	มาก	3
8.	ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับ ผู้ด้อยโอกาส	4.11	0.77	มาก	1
9.	ปรับระบบการวัด ประเมินผล ผู้เรียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และระบบการรับเข้าศึกษาต่อ	3.93	0.59	มาก	7

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการใหม่	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
				สภาพการบริหาร	
N = 70					
10.	พัฒนาการบริหารจัดการศึกษา เพื่อเป็นต้นแบบที่ดี ได้รับ การยกย่องและสามารถขยายผล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้	3.86	0.62	มาก	9
11.	พัฒนาระบบการวัดผลประเมินผล การรับเข้าศึกษาต่อ การจัด หลักสูตร การเรียนการสอน ที่เอื้อต่อการศึกษาโดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ	4.03	0.45	มาก	2
12.	ปรับปรุงการบริหารจัดการ การเงินและงบประมาณ โดยเน้นอุปสงค์หรือผู้เรียน เป็นสำคัญ (demand side)	3.77	0.61	มาก	14
13.	มีการจัดสรรทุนเพื่อการศึกษา แก่นักเรียน	3.83	0.68	มาก	10
14.	ส่งเสริมระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา และการเรียนรู้	3.70	0.62	มาก	15
15.	พัฒนาระบบการติดตาม ประเมินผลการใช้ทรัพยากร เพื่อการศึกษา	3.69	0.62	มาก	16
16.	มีการจัดการศึกษาระดับ ขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชน อย่างทั่วถึง	3.96	0.82	มาก	5

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
				สภาพการบริหาร	
N = 70					
17.	สนับสนุนให้เอกชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุน การศึกษาให้มากขึ้น	3.34	0.81	ปานกลาง	20
18.	ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายและ วางแผนพัฒนาการศึกษา	3.47	0.65	ปานกลาง	19
19.	ส่งเสริมสนับสนุนสถาบัน ครอบครัว สถาบันศาสนา และ สถาบันการศึกษา ร่วมพัฒนา การศึกษาการเรียนรู้และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ แก่ผู้เรียน	3.64	0.64	มาก	17
20.	มีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ โดยสถาบันศาสนาและสถาบัน ทางสังคม	2.99	0.86	ปานกลาง	21
21.	มีการพัฒนาเครือข่าย ความร่วมมือด้านการศึกษากับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.71	0.48	มาก	13
รวมเฉลี่ย		3.58	0.39	มาก	

ตาราง 12 จากการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ อยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ มากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 รองลงมาได้แก่ พัฒนาระบบการวัดผลประเมินผล การรับเข้าศึกษาต่อ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และข้อที่มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่น้อยที่สุด ได้แก่ มีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้โดยสถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสของศูนย์เครือข่ายการศึกษา ตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามของการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ในด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 70 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 82.86 โดยผู้ตอบแบบสอบถามได้กล่าวถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในแต่ละด้านเรียงตามลำดับความถี่ของคนตอบแต่ละประเด็น ได้ดังนี้

ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่

ปัญหา

1. คนไทยขาดความรับผิดชอบไม่มีวินัย (f = 11)
2. การจัดการเรียนรู้ไม่เหมาะสมเนื่องจากบริบทของโรงเรียน (f = 10)
3. สื่อเทคโนโลยีมีมากแต่ไม่มีคุณภาพ ทำให้คนมีสภาพจิตใจที่แย่งลง เพราะหลงใหลไปกับวัตถุ (f = 9)
4. นักเรียนที่อยู่ในสภาพที่ครอบครัวยากจนขาดแคลนอยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกล (f = 8)
5. เป็นชนชาวไทยภูเขา มีภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากคนไทยพื้นราบ มีการใช้ภาษาท้องถิ่นมากจึงไม่เข้าใจภาษาไทยกลางอย่างลึกซึ้ง (f = 6)

6. นักเรียนส่วนใหญ่ยังอ่านไม่ได้ เขียนไม่คล่องจึงเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน ทำให้เด็กมีระดับการศึกษาต่ำ (f = 6)

7. ปัญหาการย้ายเข้าเรียนและย้ายออกบ่อย ทำให้เรียนหนังสือไม่ต่อเนื่อง นักเรียนจึงเรียนไม่ทันเพื่อน (f = 5)

8. ส่วนใหญ่ยึดถือแนวปฏิบัติของคนรุ่นก่อน คือ เรียนแต่ทฤษฎีมากเกินไป (f = 3)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรปลูกฝังให้รู้จักกฎระเบียบและความรับผิดชอบต่อหน้าที่และรับผิดชอบต่อสังคมให้มากขึ้น (f = 14)

2. เน้นให้คนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง เคารพซึ่งกันและกัน (f = 10)

3. ได้รับการพัฒนาทักษะเพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (f = 9)

4. พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีให้กับสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลเพื่อที่คนไทยยุคใหม่สามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเอง (f = 7)

5. ได้เรียนรู้สิ่งที่น่าสนใจในชีวิตประจำวันได้จริง และลงมือปฏิบัติจริง ๆ (f = 6)

6. ภาครัฐก็มีส่วนสำคัญในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ เช่น การสนับสนุนครูท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษาให้เพียงพอ เพื่อแก้ปัญหาการใช้ภาษาท้องถิ่นกับภาษาไทยกลาง การอ่านไม่ได้เขียนไม่คล่อง และความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้ (f = 5)

7. การย้ายเข้าเรียนหรือย้ายออก นั้น ควรมีการประชุมผู้ปกครองเดือนละ 2 ครั้ง และให้ความรู้กับผู้ปกครองที่ย้ายนักเรียนบ่อย ๆ ให้รู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและช่วยกันแก้ไข (f = 4)

8. สถาบันครอบครัว โรงเรียน และชุมชน จะต้องร่วมมือกันดูแล เอาใจใส่ร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวอย่างต่อเนื่องจริงจังเริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัว โดยผู้เป็นบิดา มารดา ควรได้รับการอบรมในการเลี้ยงดูในช่วงวัยต่าง ๆ ให้เหมาะสม (f = 3)

ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่

ปัญหา

1. ภาระงานของครูเยอะเกินไป เช่นงานด้านเอกสาร งานพิเศษมากมาย (f = 18)

2. มีการอบรมมากเกินไป เบียดเบียนเวลาสอนทำให้คุณภาพการสอนของครูไม่ดีเท่าที่ควรและไม่เต็มที่กับการสอน (f = 16)

3. ครูขาดเทคนิคในการสอน และขาดสื่อที่ทันสมัย (f = 10)

4. ครูเดินทางมาทำงานไม่สะดวกเนื่องด้วยระยะทางที่ห่างไกล เป็นสาเหตุให้การทำงานล่าช้า (f = 8)

5. ครูขาดจิตวิญญาณของความเป็นครู ขาดความมุ่งมั่นในการสอน เป็นเพียงคนที่ทำหน้าที่ในการสอนเท่านั้นไม่ใส่ใจต่อผลของการเรียนรู้ของนักเรียน (f = 6)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรลดภาระงาน และตัดการจัดอบรมที่ไม่เกี่ยวกับการสอนของครู เพื่อให้ครูได้มีเวลาสอนอย่างเต็มที่ (f = 16)

2. จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตสื่อและเทคนิคการสอนให้กับครู เพื่อให้ครูจะได้มีเทคนิคการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น (f = 14)

3. พัฒนาครูให้มีคุณธรรม ก้าวทันเทคโนโลยี (f = 11)

4. มีการจัดสรรงบประมาณในการสร้างบ้านพักครู (f = 9)

5. มีการออกกฎหมายบังคับครูให้มีการประเมินอย่างเข้ม เพื่อให้ครูสอนเก่ง มีจิตวิญญาณของความเป็นครูมากขึ้น และมีความมุ่งมั่นตั้งใจสูงที่จะสอนนักเรียน (f = 8)

ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่

ปัญหา

1. สภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ใหม่น้อย (f = 18)

2. ภายในโรงเรียนยังขาดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจ (f = 14)

3. ห้องสมุดไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้ (f = 11)

4. มีสื่อ ICT ไม่ทันสมัยและไม่เพียงพอแก่นักเรียน เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ห่างไกล (f = 9)

ข้อเสนอแนะ

1. นำแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นมาใช้ให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่ตรง (f = 18)

2. จัดทำโครงการหรือกิจกรรมภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น (f = 16)

3. ภาครัฐควรให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้มีสื่อ ICT ที่ทันสมัยและเพียงพอแก่นักเรียน (f = 13)

4. มีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้พื้นที่ห่างไกลได้มีโอกาสศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและหลากหลายมากขึ้น (f = 11)

ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

ปัญหา

1. การกระจายอำนาจจากส่วนกลางยังไม่มากพอ ทำให้ไม่สามารถบริหารได้ตามศักยภาพของผู้บริหาร (f = 40)
2. ขาดการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในโรงเรียน (f = 10)
3. สถาบันต่าง ๆ และประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาท หน้าที่ ที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาของโรงเรียน (f = 8)

ข้อเสนอแนะ

1. ส่วนกลาง หรือกระทรวงศึกษาธิการ ควรจะกระจายอำนาจการบริหารงานให้กับโรงเรียนมากขึ้น (f = 17)
2. ผู้บริหารจะต้องศึกษา เข้าใจ นโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษา นิเทศและติดตามการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพมาตรฐานและสอดคล้องกับแนวนโยบาย (f = 12)
3. พัฒนาปรับปรุงให้โรงเรียนมีความพร้อม จนเกิดประสิทธิผลกับโรงเรียน (f = 10)
4. ใช้หลักบริหารให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา (f = 8)
5. ให้สถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันศาสนา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้มากขึ้น (f = 6)
6. โรงเรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของสถาบันต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดโครงสร้างการทำงานที่ดีและเกิดประสิทธิผลแก่โรงเรียนมากขึ้น (f = 5)

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผู้วิจัยได้สรุปผลโดยเรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า สภาพผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีจำนวนทั้งหมด 70 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 41 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 จำแนกตามช่วงอายุ พบว่าอยู่ในช่วงอายุ 40-49 ปี 29 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 40 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิ การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี 37 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.9 และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ประสบการณ์การทำงาน อยู่ระหว่าง 5-15 ปี 45 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3

2. ศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

จากการศึกษา พบว่า ระดับสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552-2561) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสูงสุด ได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่

ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ คนไทยขาดความรับผิดชอบ ไม่มีวินัย

ข้อเสนอแนะ คือ ควรปลูกฝังให้รู้จักกฎระเบียบและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และรับผิดชอบต่อสังคมให้มากขึ้น

ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่

ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ภาระงานของครูเยอะเกินไป เช่น งานด้านเอกสารงานพิเศษมากมาย และมีการอบรมมากเกินไป เบียดเบียนเวลาสอนทำให้คุณภาพการสอนของครูไม่ดีเท่าที่ควรและไม่เต็มที่กับการสอน

ข้อเสนอแนะ คือ ควรลดภาระงาน และตัดการจัดอบรมที่ไม่เกี่ยวกับการสอนของครู เพื่อให้ครูได้มีเวลาสอนอย่างเต็มที่

ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่

ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ใหม่น้อย

ข้อเสนอแนะ คือ นำแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นมาใช้ให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่ตรงทันท และจัดทำโครงการหรือกิจกรรมภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น

ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

(ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารใหม่)

ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การกระจายอำนาจจากส่วนกลางยังไม่มากพอ ทำให้ไม่สามารถบริหารได้ตามศักยภาพของผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะ คือ ส่วนกลาง หรือกระทรวงศึกษาธิการ ควรจะกระจายอำนาจการบริหารงานให้กับโรงเรียนมากขึ้น

ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

(ด้านพัฒนาคุณภาพการจัดการใหม่)

ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ สถาบันต่าง ๆ และประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาท หน้าที่ที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ คือ ให้สถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้มากขึ้น และทางโรงเรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของสถาบันต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดโครงสร้างการทำงานที่ดีและเกิดประสิทธิผลแก่โรงเรียนมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีประเด็นที่ค้นพบและควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมระดับสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552-2561) อยู่ในระดับมากที่สุดนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ได้มีการบริหารด้านต่าง ๆ ดังนี้ มีการส่งเสริมและอนุรักษ์การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาสากล มีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนกิจกรรมการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งพัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่อง พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อและเอกสารประกอบการสอนที่มีคุณภาพ และส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส พัฒนาระบบการวัดผล

ประเมินผล การรับเข้าศึกษาต่อ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการศึกษา โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภัตรา โอดเทิง (2552) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียน จอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทย ยุคใหม่ มีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการวัดและประเมินผล ที่มีคุณภาพ ร้อยละ 95.40 รวมทั้งส่งเสริมและอนุรักษ์การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาสากล ร้อยละ 91.95 อยู่ในระดับมาก ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งมีระบบและมาตรการจูงใจให้พัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 93.10 ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและ โครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ ร้อยละ 89.66 ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการใหม่ อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ ร่วมกับสถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคม ร้อยละ 98.85 อีกทั้งสอดคล้องกับ รัชนิย์ นิรุตติพงศ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ความพร้อมในการดำเนินงานตามกรอบแนวทาง การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนแม่อนวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สภาพการดำเนินงานในภาพรวม อยู่ในระดับมากและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ สูงสุดคือ ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านพัฒนา คุณภาพครูยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ ยุคใหม่อยู่ในระดับมาก และด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

1.1 ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พบว่า มีระดับสภาพการบริหารจัดการ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส ศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเต่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 4 ในด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร ในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเต่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 4 ได้มีการบริหารด้านต่าง ๆ ดังนี้ ส่งเสริมและอนุรักษ์การใช้ ภาษาไทยอย่างถูกต้องควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาสากล มีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียน การสอนกิจกรรมการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ จัดระบบการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาและสนับสนุนการประเมินคุณภาพจากภายนอก มีการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา รวมทั้งเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสมทั้งในชั้นเรียนและที่เรียนรู้ด้วยตนเอง

จัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามเกณฑ์ (KPI) อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดการศึกษาที่เป็นมาตรฐานเทียบเคียงระดับชาติและนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน และส่งเสริมบทบาทและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรา กรมจรรยา (2555) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า สภาพการบริหาร ด้านพัฒนาคุณภาพ คนไทยยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พฤษญา เลิศมานพ (2557) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารงาน ด้านพัฒนา คุณภาพคนไทยยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พบว่า มีระดับสภาพการบริหารจัดการตาม แนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์ เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ในด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารในโรงเรียน ขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเตา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 ได้มีการบริหารด้านต่าง ๆ ดังนี้ มีการพัฒนาครูให้มีความสามารถจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการพัฒนาตนเอง ของครูผู้สอนในสถาบันการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและมีความต่อเนื่อง อีกทั้งส่งเสริมการทำวิจัย ในชั้นเรียนเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน มีการปรับปรุง พัฒนาระบบและเกณฑ์ การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู รวมทั้งมีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์และมีวุฒิตรงตามวิชา ที่สอนและลดภาระงานของครูและจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนา ผู้เรียนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภัตรา โอดเทิง (2552) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของโรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ประเด็นที่มี การปฏิบัติสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ มีการพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งมีระบบและมาตรการจูงใจให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 93.10 อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรา กรมจรรยา (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า การบริหารสภาพ การบริหาร ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ พบว่า มีระดับสภาพ การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของผู้บริหารในโรงเรียน ขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 ในด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ได้มีการบริหารด้านต่าง ๆ ดังนี้ มีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อที่มีคุณภาพและเอกสารประกอบการสอนที่มีคุณภาพ รณรงค์ให้บุคลากรมีนิสัยรักการอ่าน ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่น เพื่อเอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ชุมชนในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ๆ โรงเรียนมีห้องสมุดที่มีชีวิต ภายในชุมชนอย่างทั่วถึงและสภาพแวดล้อมของชุมชนในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ๆ โรงเรียนมีสภาพเอื้อ ต่อการศึกษาและเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ มาตันบุญ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานปฏิรูปการเรียนรู้ตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ อยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติ คือ สนับสนุนงบประมาณ เพื่อการจัดหาสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเพียงพอ อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ มงคล ประเสริฐสังข์ (2554) ได้ศึกษาเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ ตามเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ของโรงเรียนวัดใหญ่ ศรีสุพรรณ สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ พบว่า มีระดับสภาพการบริหาร จัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส ศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ในด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ได้มีการบริหารด้านต่าง ๆ ดังนี้ ส่งเสริมการจัด การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส พัฒนาระบบการวัดผลประเมินผล การรับเข้าศึกษาต่อ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนา ระบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นหลากหลายและต่อเนื่องตลอดชีวิต เสริมสร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล รับผิดชอบโปร่งใสเป็นธรรม และตรวจสอบได้ ส่วนงานบุคคลมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล คือ

ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและวิชาชีพครู ให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง ด้านประชาชน มีการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชนอย่างทั่วถึง อีกทั้งยังมีการปรับระบบ การวัดประเมินผลผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้ และระบบการรับเข้าศึกษาต่อ ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่ (สพป.เชียงราย เขต 4) มีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา อย่างเป็นระบบตามศักยภาพความพร้อม มีการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเป็น ต้นแบบที่ดีได้รับการยกย่อง และสามารถขยายผลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มีการจัดสรรทุน เพื่อการศึกษาให้แก่ นักเรียน โรงเรียนเองก็มีแผนการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจ แบบขั้นบันไดตามศักยภาพความพร้อม ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม การบริหารเชิงคุณภาพและสนับสนุนให้มีความพร้อมในการบริหารจัดการได้อย่างอิสระ มีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ด้านการศึกษากับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปรับปรุง การบริหารจัดการการเงิน และงบประมาณโดยเน้นอุปสงค์หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ (Demand Side) ส่งเสริมระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ พัฒนาระบบ การติดตามประเมินผล การใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา ร่วมพัฒนาการศึกษาการเรียนรู้และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียน และมีแผนพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วิรัตน์ มาตันทนุญ (2552) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานปฏิรูปการเรียนรู้ ตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ อยู่ในระดับมาก อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณีย์ นิรุติพิงค์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องความพร้อม ในการดำเนินงานตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียน แม่อนนวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การสภาพการบริหาร ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการใหม่ อยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า

2.1 ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พบปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ความไม่มีวินัยในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตั้งแต่ 2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าคนส่วนใหญ่ ไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่เคารพซึ่งกันและกันขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนั้น ควรปลูกฝังให้รู้จักกฎระเบียบและความรับผิดชอบต่อหน้าที่และรับผิดชอบต่อสังคมให้มากขึ้น

2.2 ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พบปัญหาเกี่ยวกับภาระงานของครูในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีเยอะเกินไป มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มีงานด้านเอกสาร งานพิเศษมากมาย และมีการอบรมมากเกินไป เบียดเบียนเวลาสอนทำให้คุณภาพการสอนของครูไม่ดีเท่าที่ควรและไม่เต็มที่กับการสอน ดังนั้น ควรลดภาระงาน และตัดการจัดอบรมที่ไม่เกี่ยวกับการสอนของครู เพื่อให้ครูได้มีเวลาสอนอย่างเต็มที่

2.3 ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ พบปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในโรงเรียน มีแหล่งเรียนรู้ ใหม่น้อย ขาดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจ ห้องสมุดไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้ มีสื่อ ICT ไม่ทันสมัยและไม่เพียงพอแก่นักเรียน เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ดังนั้น ควรนำแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นมาใช้ให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่คงทน และจัดทำโครงการหรือกิจกรรมภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น

2.4 ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ พบปัญหาเกี่ยวกับการกระจายอำนาจจากส่วนกลางยังไม่มากพอ มากที่สุด ทำให้ไม่สามารถบริหารได้ตามศักยภาพของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าส่วนกลางหรือกระทรวงศึกษาธิการยังกระจายอำนาจการบริหารงานให้กับโรงเรียนไม่เต็มที่ ดังนั้น ส่วนกลางหรือกระทรวงศึกษาธิการ ควรจะกระจายอำนาจการบริหารงานให้กับโรงเรียนมากขึ้น รองลงมา ได้แก่ สถาบันต่าง ๆ และประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ ที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนยังขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาร่วมกับสถาบันต่าง ๆ ดังนั้น โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ให้สถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันศาสนา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้มากขึ้น และทางโรงเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของสถาบันต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดโครงสร้างการทำงานที่ดีและเกิดประสิทธิผลแก่โรงเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะจากผลการวิจัย ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ควรลดภาระงานของครูและจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และควรตัดการจذبบรมที่ไม่เกี่ยวกับการสอนของครู เพื่อให้ครูได้มีเวลาสอนอย่างเต็มที่ควรส่งเสริมให้โรงเรียนจัดสภาพที่เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้และนำแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นมาใช้ให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่คงทน และจัดทำโครงการหรือกิจกรรมภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น

2. ควรพัฒนาให้มีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้โดยสถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคม และสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการศึกษาให้มากขึ้น ทางโรงเรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของสถาบันต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดโครงสร้างการทำงานที่ดีและเกิดประสิทธิผลแก่โรงเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552-2561)

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนรัฐบาลกับโรงเรียนเอกชน

3. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2540). รายงานการสังเคราะห์การปฏิรูปการศึกษาของประเทศต่าง ๆ และวิเคราะห์เปรียบเทียบกับการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: ที.พี.พี.รินทร์.
- กำพล ฤทธิรักษา. (2545). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม., สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- เกียรติยศ เอี่ยมคงเอก. (2546). การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในตรศนระบุคคลากรโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาควม. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- กลุ่มงานสารสนเทศศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2. (2552). รายงานข้อมูลศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2. เชียงราย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4.
- จิตรา กรมจรรยา. (2555). การศึกษาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. การค้นคว้าแบบอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ช่อผกา ม่วงงาม. (2550). แนวทางการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ทรงวิทย์ ชูวงศ์. (2550). กระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษาในการส่งเสริมพฤติกรรมด้านความปลอดภัยแก่นักเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านทุ่งเจดีย์. ภาคนิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ภูเก็ต.
- ทับทิม ชุมทรัพย์. (2549). การปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัยอำเภอเมืองเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ. (2549). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย spss. กรุงเทพฯ: วี. อินเตอร์ พรีนธ์.

- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2549). การศึกษารูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนของประเทศ
ที่ประสบความสำเร็จด้านการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการสภาการศึกษา.
- บังอร จันกรม. (2552). การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ
เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2545). หลักการจัดการศึกษา. ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร: ประมวลสาระ.
24 (2), 1-3.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
ประเวศ วะสี. (2541). จุดประกายการปฏิรูปการเรียนรู้สู่สหัสวรรษใหม่. กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว.
- พนัส หันนาคินทร์. (2529). หลักการบริหารโรงเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2549). พุทธวิธีการบริหาร. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์
(พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พฤตมา เลิศมานพ. (2557). การบริหารงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
ในทศวรรษที่สองของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1. การค้นคว้าแบบอิสระ ค.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ.
- ภคินี ดอกไม้งาม. (2546). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์
ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนแกนนำที่มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2542). ทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาและการบริหารการศึกษา.
สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2557, จาก
<http://www.vcharkarn.com/javafeed/article/16268>

- มงคล ประเสริฐสังข์. (2554). **การจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ ตามเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ของโรงเรียนวัดใหญ่ศรีสุพรรณ สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร.** การค้นคว้าแบบอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, กรุงเทพฯ.
- มณีรัตน์ ภิญาภิณฑล. (2549). **การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.**
- ยุทธนา ชุตทองม้วน. (2550). **การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนโปลีเทคนิคลานนา เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.**
- รัชนิย์ นีรุตติพงศ์. (2552). **ความพร้อมในการดำเนินงานตามกรอบแนวทางการปฏิรูป การศึกษาของโรงเรียนแม่อนวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.**
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2550). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2557, จาก <http://www.senate.go.th/nla5/main/constitution-t.htm>**
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.**
- วรุณยุพา วิโนทพรรษ์. (2546). **ศึกษาการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.**
- วิรัตน์ มาตันบุญ. (2552). **การบริหารงานปฏิรูปการเรียนรู้ตามกรอบแนวทางการปฏิรูป การศึกษาของโรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.**
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2546). **การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.**
- สนั่น นามวงศ์พรหม. (2548). **การปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนแจ่มวิทยา อำเภอแจ่มห่ม จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.**

- สมคิด บางโม. (2544). การบริหารการศึกษา. เลย: สถาบันราชภัฏเลย.
- สมคิด มาวงศ์. (2554). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
**ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล
 ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด.** วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, กรุงเทพฯ.
- สุชิน เรืองบุญส่ง. (2551). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, กรุงเทพฯ.
- สุพจน์ พันธุ์ชูเพชร. (2538). การศึกษากระบวนการบริหารงานของผู้อำนวยการ
สามัญศึกษาจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุรัฐ ศิลปะอนันต์. (2540). กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 2).
 กรุงเทพฯ: องค์การค้ำค้ำสุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552ก). **ทศวรรษที่สองของการปฏิรูป
 (พ.ศ.2552-2561).** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552ข). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษา
 ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561).** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- ศุภัตรา โอดเทิง. (2552). **สภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
 ในทศวรรษที่สองของโรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่.**
 การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อรทัย แสงทอง. (2552). **หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษา
 สังกัดกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตตลิ่งชัน.**
 วิทยานิพนธ์ พศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระ

แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระ

เรื่อง

สภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหาร
ในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

คำชี้แจง

1. การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
2. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อในแต่ละตอน เพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ของการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
3. ข้อมูลที่ตอบในแบบสอบถามจะนำไปใช้เพื่อการศึกษาในภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อสถานภาพและการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด
4. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 สภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

นางสาวมนต์ธิดา ตามัย

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเติมข้อความที่ตรงตามความเป็นจริงลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ตำแหน่ง

- ผู้บริหารโรงเรียน
 รองผู้บริหารโรงเรียน
 หัวหน้าฝ่ายงาน.....
 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้.....

4. วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่น ๆ.....

5. ประสบการณ์การทำงาน

- ต่ำกว่า 5 ปี
 5-15 ปี
 16-20 ปี
 21-25 ปี
 26 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง
ของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามแล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของข้อความ
ที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูป
การศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส ศูนย์เครือข่ายการศึกษา
ตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ข้อที่	รายการ	ระดับสภาพการบริหาร				
		5	4	3	2	1
ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่						
1.	จัดการศึกษาที่เป็นมาตรฐานเทียบเคียงระดับชาติ และนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน					
2.	จัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ตามเกณฑ์(KPI)อย่างมีประสิทธิภาพ					
3.	ส่งเสริมบทบาทและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน					
4.	จัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ					
5.	จัดระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และสนับสนุนการประเมินคุณภาพจากภายนอก					
6.	ส่งเสริมและอนุรักษ์การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาสากล					
7.	พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งเนื้อหา และวิธีการที่เหมาะสมทั้งในชั้นเรียนและที่เรียนรู้ ด้วยตนเอง					

ข้อที่	รายการ	ระดับสภาพการบริหาร				
		5	4	3	2	1
ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่						
1.	มีการปรับปรุง พัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู					
2.	พัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
3.	ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และมีความต่อเนื่อง					
4.	ลดภาระงานของครูและจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุน เพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
5.	มีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์และมีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน					
6.	ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน					
ด้าน พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่						
1.	รณรงค์ให้บุคลากรมีนิสัยรักการอ่าน					
2.	ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อและเอกสารประกอบการสอนที่มีคุณภาพ					
3.	พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้					
4.	ชุมชนในเขตพื้นที่ใกล้ ๆ โรงเรียนมีห้องสมุดที่มีชีวิตภายในชุมชนอย่างทั่วถึง					
5.	สภาพแวดล้อมของชุมชนในเขตพื้นที่ใกล้ ๆ โรงเรียน มีสภาพเอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้					
6.	ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นเพื่อเอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้					

ข้อที่	รายการ	ระดับสภาพการบริหาร				
		5	4	3	2	1
ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่						
ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารใหม่						
1.	สำนักงานเขตพื้นที่ (สพป.เชียงราย เขต 4) กระจายอำนาจสู่สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามศักยภาพความพร้อม					
2.	โรงเรียนมีแผนการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจ แบบขั้นบันไดตามศักยภาพความพร้อม					
3.	ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม การบริหารเชิงคุณภาพและสนับสนุนให้มีความพร้อม ในการบริหารจัดการได้อย่างอิสระ					
4.	มีแผนพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในโรงเรียน					
5.	งานบุคคลมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและวิชาชีพครู ให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง					
6.	เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งในการบริหาร จัดการตามหลักธรรมาภิบาล รับผิดชอบ โปร่งใส เป็นธรรมและตรวจสอบได้					
7.	พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นหลากหลาย และต่อเนื่องตลอดชีวิต					
8.	ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส					
9.	ปรับระบบการวัดประเมินผลผู้เรียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และระบบการรับเข้าศึกษาต่อ					
10.	พัฒนาการบริหารจัดการศึกษา เพื่อเป็นต้นแบบที่ดี ได้รับการยกย่องและสามารถขยายผล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้					

ข้อที่	รายการ	ระดับสภาพการบริหาร				
		5	4	3	2	1
ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารใหม่						
11.	พัฒนาระบบการวัดผลประเมินผล การรับเข้าศึกษาต่อ การจัดหลักสูตร การเรียนการสอนที่เอื้อต่อการศึกษา โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ					
12.	ปรับปรุงการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณ โดยเน้นอุปสงค์หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ (demand side)					
13.	มีการจัดสรรทุนเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน					
14.	ส่งเสริมระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และการเรียนรู้					
15.	พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการใช้ทรัพยากร เพื่อการศึกษา					
ด้านพัฒนาคุณภาพการจัดการใหม่						
1.	มีการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชน อย่างทั่วถึง					
2.	สนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด และสนับสนุนการศึกษาให้มากขึ้น					
3.	ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาการศึกษา					
4.	ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา ร่วมพัฒนาการศึกษา การเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียน					
5.	มีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้โดยสถาบันศาสนา และสถาบันทางสังคม					
6.	มีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					

ตอนที่ 3 ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส ศูนย์เครือข่าย การศึกษา ตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

คำชี้แจง ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียน ขยายโอกาส ศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 ตามหัวข้อต่อไปนี้

ด้านการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่

ปัญหาคือ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะคือ

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านการพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่

ปัญหาคือ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะคือ

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่

ปัญหาคือ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะคือ

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารใหม่

ปัญหาคือ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะคือ

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการใหม่

ปัญหาคือ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะคือ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาช่วยตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข การตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา

ค่าความสอดคล้องของเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการศึกษาเรื่องสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาส ศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลท่า 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ข้อ	รายการ	คะแนน			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	2	3			
ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่							
1	จัดการศึกษาที่เป็นมาตรฐานเทียบเคียงระดับชาติและนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	จัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามเกณฑ์ (KPI) อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ส่งเสริมบทบาทและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	จัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	จัดระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและสนับสนุนการประเมินคุณภาพจากภายนอก	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
6	ส่งเสริมและอนุรักษ์การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาสากล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
7	พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสมทั้งในชั้นเรียนและที่เรียนรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	รายการ	คะแนน			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	2	3			
ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่							
1	มีการปรับปรุง พัฒนาระบบและเกณฑ์ การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	พัฒนาครูให้มีความสามารถจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูผู้สอน ในสถาบันการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และมีความต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ลดภาระงานของครูและจัดให้มีบุคลากร สายสนับสนุนเพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนา ผู้เรียนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	มีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์และมีวุฒิ ตรงตามวิชาที่สอน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
6	ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำมา พัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่							
1	รณรงค์ให้บุคลากรมีนิสัยรักการอ่าน	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
2	ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อที่มีคุณภาพ และเอกสารประกอบการสอนที่มีคุณภาพ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและโครงสร้าง พื้นฐานให้เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ชุมชนในเขตพื้นที่ใกล้เคียงโรงเรียนมีห้องสมุด ที่มีชีวิตภายในชุมชนอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	สภาพแวดล้อมของชุมชนในเขตพื้นที่ใกล้ ๆ โรงเรียนมีสภาพเอื้อต่อการศึกษา และเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
6	ส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อม ของชุมชนท้องถิ่นเพื่อเอื้อต่อการศึกษา และเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	รายการ	คะแนน			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	2	3			
ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่							
ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารใหม่							
1	สำนักงานเขตพื้นที่ (สพป. เชียงราย เขต 4) กระจายอำนาจสู่สถานศึกษา อย่างเป็นระบบตามศักยภาพความพร้อม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	โรงเรียนมีแผนการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจแบบขั้นบันไดตามศักยภาพความพร้อม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และนวัตกรรมการบริหารเชิงคุณภาพ และสนับสนุนให้มีความพร้อม ในการบริหารจัดการได้อย่างอิสระ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	มีแผนพัฒนาภาวะผู้นำของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและหัวหน้างานต่าง ๆ	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
5	งานบุคคลมีการบริหารจัดการตามหลัก ธรรมมาภิบาลส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา ครูและวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
6	เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็ง ในการบริหารจัดการตาม หลักธรรมาภิบาล รับผิดชอบ โปร่งใส เป็นธรรมและตรวจสอบได้	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
7	พัฒนาระบบการที่ยืดหยุ่นหลากหลาย และต่อเนื่องตลอดชีวิต	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
8	ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้ ด้อยโอกาส	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
9	ปรับระบบการวัด ประเมินผลผู้เรียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และระบบ การรับเข้าศึกษาต่อ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
10	พัฒนาการบริหารจัดการศึกษา เพื่อเป็นต้นแบบที่ดี ได้รับการยกย่อง และสามารถขยายผลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	รายการ	คะแนน			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	2	3			
ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารใหม่ (ต่อ)							
11	พัฒนาระบบการวัดผลประเมินผล การรับเข้าศึกษาต่อ การจัดหลักสูตร การเรียนการสอนที่เอื้อต่อการศึกษา โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
12	ปรับปรุงการบริหารจัดการการเงิน และงบประมาณ โดยเน้นอุปสงค์หรือ ผู้เรียนเป็นสำคัญ(demand side)	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
13	มีการจัดสรรทุนเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
14	ส่งเสริมระดมทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษาและการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
15	พัฒนาระบบการติดตามประเมินผล การใช้ทรัพยากร เพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
ด้านพัฒนาคุณภาพการจัดการใหม่							
1	มีการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน สำหรับประชาชนอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	สนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดและสนับสนุนการศึกษา ให้มากขึ้น	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายและวางแผน พัฒนาการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา ร่วมพัฒนาการศึกษาการเรียนรู้และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	มีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ โดยสถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
6	มีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ด้านการศึกษา กับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	มนต์ธิดา ตามัย
วัน เดือน ปี เกิด	1 มกราคม 2525
ที่อยู่ปัจจุบัน	68 หมู่ที่ 13 ตำบลทุ่งช้าง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านราษฎร์รักดี จังหวัดเชียงราย
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู คศ.1
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2549	ครูอัตราจ้าง โรงเรียนบางโพธิ์เหนือ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2553	ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านราษฎร์รักดี จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2556	ครู คศ.1 โรงเรียนบ้านราษฎร์รักดี จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	วท.บ. (วิทยาศาสตร์), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ตะวันออก วิทยาเขตบางพระ, จังหวัดชลบุรี
ผลงานการตีพิมพ์	
ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	
มนต์ธิดา ตามัย (ผู้บรรยาย). (4-5 เมษายน 2558). สภาพการบริหารจัดการ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของผู้บริหารในโรงเรียน ขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบล 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ บัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 1 (หน้า 3090-3099). เพาะ: กองบริหารงานวิจัย และประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.	
ผลงานการตีพิมพ์อื่น ๆ	-